

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی روز یکشنبه (۲۹) تیر ماه ۱۳۵۲

فهرست مطالب :

- ۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل.
- ۲- بیانات قبل از دستور آقایان : قدردان - دکتر الموتی - دکتر دادفر - دکتر ناوی - دکتر انوشیروانی
- ۳- تقدیم لایحه افزایش اعتبار قابل تعهد سال ۱۳۵۰ طرح « ساختمان و تأسیسات نیروی زمینی شاهنشاهی...» بوسیله تیمسار شهید کاتوزیان معاون وزارت جنگ .
- ۴- تصویب صورت جلسه قبل.
- ۵- طرح و تصویب گزارش کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی راجع به اصلاح تبصره ماده ۵۵ اصلاحی قانون حفاظت و بهره برداری از جنگلها و مراتع و ابلاغ بدولت.
- ۶- طرح و تصویب گزارش کمیسیون تعاون و امور روستاها راجع به تعیین تکلیف اراضی مزروعی و اعیان مستحدثت از طرف اشخاص در دهات و مزارع خالصه و ابلاغ بدولت.
- ۷- طرح و تصویب گزارش کمیسیون نیرو راجع به تشکیل شرکت های تأمین و توزیع آب و تأسیسات فاضلاب شهرها و ابلاغ بدولت.
- ۸- طرح گزارش شور اول کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی راجع به اراضی مستحدثت ساحلی.
- ۹- تصویب فوریت و اصل گزارش کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی راجع به اراضی مستحدثت ساحلی و ابلاغ بدولت.
- ۱۰- اعلام وصول لایحه اصلاح پاره ای از مواد قانون شهرداری از مجلس سنا.
- ۱۱- بیانات آقای رئیس بمناسبت پایان جلسات دوره بیست و سوم قانونگذاری و اعلام تعطیلات تابستانی - ختم جلسه.

مجلس ساعت ۹ صبح بریاست آقای عبدالله ریاضی تشکیل گردید

۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .

رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود

(بشرح زیر قرائت شد)

غائبین با اجازه - آقایان :

پزشکی - پور بردباری - دکتر پیر - پیرزاده - دکتر توانا - توسلی - دکتر جزایری - جعفری - مهندس جلالی - مهندس جلالی نوری - جهانی - چنگیزی - حق شناس - دکتر حکمت - تیمسار حکیمی - حیدری -

خانقاهی - امیر علم خزیمه - تیمسار خطیب شهیدی - دکتر خطیبی - خورشید - دکتر دادفر - دارویی - ضیاء رضوی - دکتر رفیعی - احمد - عبدالحسین آموزگار - احمدی - ادیب سمیعی - اربابی - اردلان اسعد رزم آرا - دکتر اعتمادی - امام مردوخ - امیر احمدی - دکتر امین - اولیاء - اولیاء شیرازی - اهری - بختیاری ها - پدرخانی - دکتر برادر - دکتر پرومند - غلامرضا بهادری - دکتر بهادری - دکتر حبیب بیبهاتی

دکتر بیگلری - پدرامی - دکتر پرتو اعظم - مهندس پروشانی - ریگی - زهتاب فرد - ساکینیان - سجادی - دکتر سعید - سمعی - شاهنده - دکتر شمس - شیخ بهائی - شیخ رضائی - مهندس صائی - صادقی - دکتر صالحی - دکتر فضل الله صدر - دکتر صمدزاده - طباطبائی دبا - مهندس عدل - عزیزمادی - مهندس عطائی - دکتر غظیمی - غضنفری - فتوحی - فرود - مهندس فروهر - فرهاد پور فیصلی - قدردان ولی اله قراچورلو - مهندس کیا - دکتر کیان - مجد - مرنندی - مهندس معینی زند - دکتر محمد حسین موسوی - موقر - مهدوی اردستانی - مهرزاد - میرافضل - نارویی - نامور - نیکپور - دکتر وحیدنیا - دکتر وفا - دکتر گالیک - حکمت یزدی - خانم بزرگ نیا - خانم پیرنیا - خانم دکتر سرخوش - خانم صفی نیا .

غائبین مریض - آقایان :

اسمعیل خزیمه - مهندس زاهدی - شهرستانی - علی طباطبائی - دکتر متین - دکتر شایخی - معیری - دکتر نصیری - کریم بخش سعیدی - خانم سعیدی - خانم ضربائی -

۲ - بیانات قبل از دستور آقایان : قدردان - دکتر الموتی - دکتر دادفر - دکتر ناوی - دکتر انوشیروانی رئیس - نطق های قبل از دستور را شروع میکنیم آقای قدردان تشریف بیاورید .

قدردان - مقام معظم ریاست - نمایندگان محترم : بطوریکه اطلاع دارید علیا حضرت فرح پهلوی شهبانوی نیکوکار و ارجمند و فرهنگ دوست ما بالطف و عنایتی که نسبت به زنده نگاه داشتن منن ملی و بزرگداشت نام جاودان نام آوران علم و ادب و دانش ایران عزیز مبذول میدارند مقرر فرمودند که برای زنده کننده زبان فارسی فردوسی طوسی که مایه افتخار و سربلندی ایران و خراسان است جشنواره توس در کنار آرامگاه حماسه سرای نامدار جهان و نام آور جاویدان ایران برگزار گردد (صحیح است) و علیا حضرت با عنایت و توجه خاصی که به هنر ملی و هنرمندان دارند برای بزرگداشت هرچه باشکوه تر نام آوران ایران در مراسم آئین گشایش جشنواره توس شرکت فرمودند و در میان استقبال بسیار شورانگیز اهالی شاهدوست و میهن پرست شهرستان مشهد باین شهر مقدس تشریف فرما شده و پس از زیارت بارگاه ملکوتی حضرت رضا (ع) به توس تشریف

قیمت ها و گرانی در شهرستانهای مختلف کشور میباشد که امید است با اقداماتی که از طرف دولت خدمتگذار جناب آقای هویدا معمول میگردد مبارزه باگران فروشی با شدت عملی شود و اجازه ندهند به مصرف کننده اجحاف شود زیرا در میان طبقات مختلف مردم فقط کارمندان دولت بویژه کارگران هستند که از حقوق و دستمزد ثابتی برخوردار میباشند و در مضیقه بیشتر قرار خواهند گرفت و تحمل بارگرانی را نخواهند داشت بدون شک همه مردم بالهام از نیت شاهنشاه آریامهر در این جهاد ملی و بیکار علیه گرانی و گران فروشی مبارزه خواهند کرد و در جلب رضایت خاطر خطیر همایونی که رفاه عمومی است از هیچ کوششی خودداری نخواهند کرد امیدواریم که دولت نیز در انجام همین خدمت مهم با قاطعیت اقدام و گران فروشان واقعی را به شدت مجازات برساند .

(انشاء الله) .

از فرصت استفاده نموده مقدم میهمانان عزیز و گرامی شاهنشاه آریامهر رهبر عالیقدر ملت ایران و شهبانوی عزیز، حضرت رئیس جمهوری مکزیک و بانو رابا این کشور باستانی خوش آمد میگویم و از توجیهی که دولت در مورد تأمین آب آشامیدنی شهر مشهد که با هفتصد هزار جمعیت و چند میلیون زوار و مسافر در سال، مشکلی در آینده خواهد بود مبذول داشته و از اینکه جناب آقای وزیر نیرو در مسافرت مشهد این نوید را بمردم دادند و در این خصوص دستوراتی دادند تشکر نموده و امیدواریم که این خواست مردم مشهد هرچه زودتر عملی گردد و اکنون که آخرین جلسه از بیست و سومین دوره قانونگذاری مجلس شورای ملی را پشت سر میگذاریم موجب کمال افتخار و مباهات برای نمایندگان این دوره از مجلس میباشد که جشن های باشکوه شاهنشاهی و انقلاب شاه و ملت را با تصویب لوایح مترقی و مهمی انجام داده اند و در طی دوران نمایندگی مجلس شورای ملی در خدمت بشاهنشاه آریامهر و مردم نمایندگان صدیق و خدمتگذار بوده و بخوبی آزمایش خود را داده اند و موجب کمال افتخار و مسرت است که خاطر خطیر رهبر عالیقدر ملت ایران از خدمت ناچیز سربازان انقلاب خشنود بوده و امیدواریم نمایندگان بزرگزیده حزب رستاخیز ملت ایران نیز در خدمت به شاهنشاه آریامهر و مردم موفق شوند وظیفه خود میدانم اکنون که چهار سال خدمتگذاری صادقانه را به پایان رسانیده و در سنگر دیگر از حزب رستاخیز ملت ایران خدمتگذار خواهم بود از مراحم و

ارشاد و راهنمایی های مقام عالی ریاست و دیگر همکاران محترم سپاسگذاری نموده واز اینکه تحت توجهات و الطاف شاهنشاه آریامهر و دولت خدمتگذار جناب آقای هویدا توانسته ام یک از هزار خواسته های همشهریان عزیزم را انجام دهم خوشحال و سرورم و برای همه خادمین ملک و ملت و جانبازان شاهنشاه و میهن توفیق خدمت مسئلت مینمایم (متشکره احسنت - احسنت) .

رئیس - آقای دکتر الموتی بفرمایید .

دکتر الموتی - جناب آقای رئیس همکاران محترم افتخار دارم در آخرین جلسه دوره ۲۳ مجلس شورای ملی بعنوان فردی که در این دوره درخشان از تاریخ قسوه مقتنه ایران عضویت دارم و توانسته ام خدمات ارزنده ای به شاهنشاه بزرگ و ملت ایران انجام بدهم مطالبی بعرض برسانم . (احسنت) لیاقت ، شایستگی ، درستی ، پاکي ، نظم و انضباط نمایندگان این دوره نشان داد که همه ما با اعتقاد راسخی که باصول انقلاب مقدس شاه و ملت داریم توانسته ایم نقش سازنده خود را در گردش چرخهای انقلابی مملکت بیش از پیش نشان بدهیم (صحیح است) در سه دوره قانونگذاری بعد از انقلاب نمایندگان توانسته اند خدمات بسیار ارزنده ای انجام بدهند که در تاریخ ، نام نمایندگان این سه دوره بویژه نمایندگان دوره ۲۳ قانون گذاری ثبت بشود . عرض کنم از صدر مشروطیت تا دوره ۲۱ قانونگذاری جمعاً ۳۱۷ قانون از مجلس ایران گذشته است در دوره بیست و یکم ، ۹۶۳ قانون و در دوره بیست و دوم ، ۵۵۷ قانون و در دوره بیست سوم ، ۷۰۰ قانون از مجلس ایران گذشته است یعنی جمعاً ۱۹۲۰ قانون در این سه دوره انقلاب گذشته است که تمام این قوانین در جهت اجرای برنامه های انقلابی توده های مردم بخصوص کارگران و کشاورزان و بانوان بوده است (صحیح است) . بی عدالتی هایی که در اجتماع ما وجود داشت در این سه دوره قانونگذاری مجلس انقلاب توانست قسمت اعظم این بی عدالتیها را از بین ببرد بهمین جهت شاهنشاه آریامهر رهبر خردمند ملت ایران در افتتاح این اجلاس رضایت خودشان را از نمایندگان مجلس انقلاب ابراز فرمودند و این برای همه ما سند افتخار آمیزی است و ما همیشه بآن افتخار میکنیم (صحیح است) در سه دوره انقلاب احزاب سیاسی و فراکسیونهای پارلمانی در مجلس ایران فعالیت داشتند ، بی شک فراکسیونهای پارلمانی چه ایران نوین و چه مردم در سه دوره قانونگذاری توانستند آن وظیفه خدمتگزاری را که به عهد داشتند بخوبی انجام بدهند و اکنون که دیگر همه ما در زیر لوای

حزب رستاخیز ملت ایران قرار گرفته‌ام امروز دیگر از اصول فراکسیونیزم در پارلمان ایران بهیچ وجه اثری نیست و خوشوقتیم که فراکسیونهای پارلمان ایران همه در زیر لوی یک حزب واحد انجام وظیفه می‌کنند و ما همه بنا یک صدا و با الهام از اندیشه‌های گهربار شاهنشاه در راه خدمت به شاهنشاه و ملت ایران کوشا هستیم (صحیح است) در این دوره قانونگذاری یکی از کارهای برجسته‌ای که در پارلمان ایران شد تشکیل همین حوزه‌های استانی بود که ما در این حوزه‌های استانی توانستیم خواسته‌های موکلین خودمان را مطرح کنیم و عمرنمانده‌ای به سهم خودش بتواند تا آنجا که امکان دارد خواسته‌های موکلین حوزه انتخابیه خود را انجام بدهد. بهمین مناسبت خیلی از نمایندگان توانستند وظایف نمایندگی خود را بنحو احسن انجام بدهند. عده زیادی از نمایندگان توانستند طرحهایی برای حوزه نمایندگی خودشان تهیه کنند که غالب این طرحها اکنون در دستگاههای مجریه مطرح است بنابراین آن رابطه‌ای که بین موکلین و وکیل لازم بود وجود داشته باشد در این سه دوره قانونگذاری بین نمایندگان ملت و ملت وجود داشت (احسن است) انتخاباتی که در این دوره قانونگذاری انجام شد، انتخابات دوره ۲۴ را عرض میکنم، باید صریحاً بگویم انتخاباتی بود که با وجود رقبای متعدد در تمام حوزه‌های انتخاباتی، مبارزات شدیدی جریان داشت و صمیمانه باید عرض کنم که دولت وظیفه امانت داری خودش را بنحو احسن انجام داد و غیر از اجرای قانون بهیچ وجه در انتخابات دخالتی نداشت و بنده باید اینجا از زحمات دولت مخصوصاً بازرسان سازمان بازرسی شاهنشاهی تقدیر کنم که توانستند آن وظیفه امانت داری خودشان را برای اینکه انتخابات بنحو صحیح و پاکیزه‌ای انجام بشود به بهترین وجهی انجام دادند (احسن است) و بنده بعنوان یک فردی که در انتخابات شرکت داشت وظیفه خود میدانم از دولت و نمایندگان سازمان بازرسی شاهنشاهی و وزارت کشور تقدیر کنم (احسن است) در اینجا از نمایندگان این دوره قانونگذاری صحبت شد در این مورد باید بگویم که خدمات نمایندگان این دوره از مجلس مورد رضایت و تقدیر شاهنشاه قرار گرفت - بنابراین اگر از نمایندگان این دوره کسانی در مجلس آینده نیستند، بنده کراآبا جناب آقای هویدا صحبت کردم و ایشان معتقدند برای کسانی که خدمتگزار مملکت اند ممکن است سنگس

که یک فرد ابدی است (دکتر ناوی - لیدر هاهم قابل تعویضند؟)، اگر یک جناحی تشکیل شد این افراد هستند که میتوانند عرضه فکر کنند نه شخص معینی، بهیچوجه مسئله شخص مطرح نیست بهرحال بنده اینجا میخواهم از مقام معظم ریاست جناب آقای مهندس ریاضی که طی دوازده سال با صبوحصله و لیاقت ما را ارشاد و راهنمایی کردند از صمیم قلب تشکر کنم و برای ایشان سلامت و موفقیت آرزو میکنم و امیدوارم در دوره آینده مجلس هم از راهنمایی‌ها و هدایت و افکار ارزنده جناب آقای مهندس ریاضی مثل این دوازده سال بهره‌مند باشیم. (احسن است) وظیفه دیگر من تشکر از هیئت رئیسه مجلس و کادرهای اداری مجلس مثل اداره بازرسی و قوانین و تدوینی و سایر ادارات مجلس است که واقعا توانستند به نحو احسن انجام وظیفه بکنند و برای همه کسانی که طی این دوازده سال توانستند به شاهنشاه و مردم ایران خدمت کنند از صمیم قلب آرزوی موفقیت و سلامت میکنم (احسن است) مطلب دیگری که یکی از دوستان یادآوری کرده است تشکر از وسایل ارتباط جمعی است ما در این مدت از وسایل ارتباط جمعی از رادیو، تلویزیون و روزنامه‌ها حداکثر استفاده را برای نشر افکارمان کردیم مخصوصاً از روزنامه‌ها نهایت تشکر را داریم و بنده خودم افتخار میکنم که عضو جامعه مطبوعات هستم در خاتمه برای همه همکاران آرزوی سعادت و موفقیت دارم، متشکرم (احسن است - احسن است).

رئیس - آقای دکتر دادفر بفرمائید.

دکتر دادفر - تلگرافات عذیده‌ای به بنده واصل شده در مورد مسئله زائرین خانه خدا. استحضار دارید هر سال وقتی مسئله داوطلبان زیارت حج مطرح میشود عده زیادی داوطلب میشوند و از این عده کثیر با توجه به امکانات دستگاه و امکانات کشوری تعداد معینی در نظر گرفته میشود و اینها در گروه‌های مشخص دسته‌بندی میشوند و میروند و الحاق که وضع زوار ما در عربستان سعودی از هر جهت نمونه بوده است (صحیح است) اما من میدانم چرا وقتی که ما میتوانیم جزئی ترین امر را برای رفتن به خانه خدا از هوابیما گرفته تا جامه‌دان و امور مذهبی و بهداشتی و غیره ذالک حل کنیم رفتن این زوار را به این اشکال مواجه میکنیم. تلگرافی به بنده رسیده است که خدمت مقام ریاست تقدیم خواهیم کرد بنده قسمتی از این تلگراف را میخوانم نوشته است سرپرست محترم سازمان اوقاف سلیمان

رونوشت استانداری آذربایجان شرقی
رونوشت مجلس شورای ملی آقای دکتر دادفر
«محترماً بدین وسیله عرض میرساند این جانب زائرین بیت‌الہ الحرام مدت پنج ماه است که از کار و بار خود دست کشیده در جلو اداره اوقاف و بانک ملی متحصن شده‌ام که در موقع صدور اجازه اسم نویسی نمائیم متأسفانه بمحض صدور اجازه فوراً نور چشم‌ها اسم نویسی نمودند این جانبان که از راه دور از خانواده خود آمده‌ایم فقط جوابی که از ریاست محترم اداره اوقاف می‌شنویم این است متأسفم آقایان تمام شد حال ما را در نظر بگیرید که بخانواده خود چه بگوئیم که بعد از پنج روز کتک خوردیم امر خود را شکستیم نتوانستیم به مکه رویم تنها داریم دستور فرمایند هیاقدی قرعه قبول نمایند تا در نزد خانواده خود شرمندہ نشویم»
تعداد حجاج در سطح مملکت بی‌حد و حصر است با توجه به امکانات کشور مقصد و یا سایر عوامل از قبیل هوابیما و غیره یک تعداد معینی باید معلوم بشود این صف‌های طولانی و اینکه نوبت نیست و تمام شد اینها دیگر چیست؟ اگر تعداد معینی باید بروند این آسان است مملکت خوشبختانه آمار و حساب و کتاب دارد می‌گویند مثلاً امسال ۷۰ هزار نفر می‌فرستیم برای هر صد هزار نفر سکنه شهر یا این مقدار جمعیت تعداد معینی را در نظر می‌گیرند یعنی تعداد داوطلبان را به نسبت جمعیت شهر معلوم میکنند اگر داوطلبان آن شهرستان دو برابر بود، سه برابر بود اسم نویسی می‌کنند و قرعه کشی میکنند و اگر کسی هم نرفت مهم نیست می‌گویند قرعه اصابت نکرد و قسمت نبود که نرفتیم این پیشنهادی است که حجاج برای داوطلبان حج کرده‌اند ملاحظه می‌فرمائید ما الان پنجاه هزار نفر زوار به مکه می‌فرستیم که راضی هستند و پانصد هزار نفر نمیروند و ناراضی میشوند و احیاناً کسانی که هرگونه توهمی را بذهن خودشان بتصور اینکه از این مسافرت محروم شدند راه می‌دهند و روی همین اصل نوشته‌اند که این جانبان زائران بیت‌الہ الحرام مدت پنج ماه است از کار خود دست کشیده‌ایم و از یکسال قبل برای پرداخت پول حاضر شده بودیم ولی نورچشممان را قبلاً اسم نویسی کرده‌اند و ما که از روستاها آمده‌ایم می‌گویند متأسفیم این زائران چرا باید اینطور فکر کنند چون این مسئله در سراسر مملکت مورد توجه تمام مردم است خواستیم توجه نمایندگان و معاونان وزارت خانه‌ها را که تشریف دارند بخصوص جناب آقای سعادت راجلب کنم که در این مورد با اداره مربوط تماس بگیرند

و کلیه کسانی که بهرنحو باتوصیه ونوبت گیری جای خودشان را رزرو کرده اند اینها را کنار بگذارند و در هر شهرستان با توجه بتعداد جمعیت و سهمیه تعداد زواران را عادلانه معین کنند مثلاً شهرستان مراغه سیصدویست هزار نفر جمعیت دارد همانطور که در مجلس شورای ملی سه نماینده دارد و تهران بیست و هفت نماینده دارد بنابراین تهران هر تعداد زوار داشت یک نهم آن تعداد باید سهم مراغه باشد اگر یک نفر هم کمتر بود آنوقت از دولت رسماً سؤال می کنیم تا فرضاً یک نفر مثلاً شهردیکری صد هزار نفر جمعیت دارد روی همین نسبت تعداد کل ظرفیت حجاج، سهمیه آن شهرستان معلوم میشود این تعداد نسبت صددرصد نیست به نسبت هر صد هزار نفر تقسیم میشود از دو حال خارج نیست یا داوطلب زیادتر است قرعه کشی میشود یا داوطلب باندازه کافی است که دیگر قرعه کشی نمیشود و اگر داوطلب باندازه کافی نبود بمآزاد جمعیت آن استان تعلق میگیرد اگر در یک استان نیست باستانهای دیگر می رود که در تمام شهرستانها تعداد داوطلبان قرعه کشی شود که از این قبیل سوء تفاهات در ذهن روستائیان ما بوجود نیاید بنده نمیدانم که اینقدر قید و بند و تشریفات چرا در مورد مسافری اروپا و امریکا قائل نمیشوند چطور است که دوستان سیصد هزار نفر با اروپا و امریکا میروند و می آیند ولی کسی نیست که سؤال کند اینها بکجا میروند و از کجا می آیند و این اساسی که برای حج گذاشته شده با اینهمه دقت و موشکافی برای چیست؟ باید توجه داشت که مردم مملکت ما مسلمان هستند تمام عشق و علاقه شان رفتن به حج است و این فریضه ایست واجب، حج تشریح نیست ارز هم که داریم شما که پارسل دیدید داوطلب زیاد داشت پارسل پنجاه هزار نفر رفتند اسب سال صد هزار نفر رفتند واقعاً بگوئید تا مردم روشن بشوند هر چه داریم و نداریم آن مهم نیست ولی آنچه که مهم است لااقل آن تعداد که میروند باید روی ضابطه و مرتب باشد تا گله و سوء تفاهم بوجود نیاید و به نسبت هر شهرستان بر کل جمعیت ملحوظ شود و از این جهت هم موجب گله و شکایت نشود و یا احیاناً بعضی توهمات حاصل نشود که گفته شود آیا این درست است این منطقی است که از چهل یا شصت هزار نفر زوار که رفته اند سی و پنج هزار نفر از تهران رفته اند و پانزده هزار نفر از تمام شهرستانها چرا و چه جهت؟ این را قرعه بکشید و بیشتر باید توجه به جمعیت شهرها بکنید که از هر صد هزار نفر یک نفر میگویند اسب سال خدانصیبمان نکرد و از این جهت راحت میشوند بنده مخصوصاً توجه دولت را جلب میکنم

و این تلگراف را هم تقدیم مقام محترم ریاست میکنم (احسنت).
رئیس - آقای دکتر ناوی بفرمائید.

دکتر ناوی - مقام محترم ریاست، همکاران گرامی با تأیید فرمایشات آقای دکتر دادفر که ولعاً هر چه گفتند از دل مردم ایران برخواسته است سخن خود را شروع میکنم در آنچه میخواهم بگویم مطمئنم که شما اصالت آنرا با اتفاق تأیید و تصدیق خواهید کرد چون آنچه میگویم حقیقت محض است و شما نیز طرفداران حق و حقیقت من میگویم ملت ایران فنا ناپذیر است (احسنت). حوادث، بلایا، پیش آمده های ناگوار که بسیاری از ملل باستانی را نابود کرده و اکنون فقط نامی از آنها در صفحات تاریخ برجای مانده است بمقتضای فضائل و مکارم و خصوصیات اخلاقی ملت ایران نتوانسته و نمیتواند ما را از بین ببرد مغول، ازبک، هیاطله اعراب و دیگر مهاجمین آمدند و بر ما تاخند سوختند و کشتند و بران کردند و خود نابود شدند ولی ما نماندیم و قانی نشدیم و هستیم باز هم خواهیم بود (احسنت) در لحظات بحرانی تاریخ آن زمان که رشته حیاتی ما بموئی بند بود فرزندی رشید از دلاوران و نامداران ایران با کمال جرأت و مردانگی قد علم کرده استقلال و بقا ایران را تضمین نموده است (صحیح است) این تنها مربوط به سلاطین نیست بلکه خوی تمام ملت ایران است در اینجا است که شاعر میگوید:

مادر ایران سترون نیست اورا آزمودیم

گرچه نادر اتفاق افتد ولی نادر بزاید

سطله اعراب مسئله ای نبود که بسادگی بتوان از آن گذشت و در سرنوشت ملل مغلوب آنرا بی اثر پنداشت ما نیز در مسیر این حادثه قرار گرفتیم با این تفاوت که عرب کشور ما را فتح نکرد بلکه ما بمقتضای هوش و درایت تسلیم ایدئولوژی دین مبین اسلام شدیم ما در همین مسلمان شدن ملیت خود را نخواستیم از دست بدهیم زبان و عادات سنتی ملی را حفظ کردیم و اگر جز این بود خود بهتر میدانید چه بسرا می آمد و از ایران عزیز چه باقی میماند گرچه مردان از خود گذشته و با محبت زیادی در این میان تلاش پی گیر و فداکاری بسیار کرده اند ولی بی شک فردوسی طوسی مانند جورشید تابانی در آسمان عظمت ایران میدرخشد فردوسی نه تنها ما را از گزند ایام حفظ کرد بلکه بنا بگفته خود عجم زنده کرده است هر چند پادشاه متعصب ترک نژاد بسعایت اطرافیان بد ذات فردوسی را چنانکه شایسته مقام او بود نواخت و خاطرش در پیری سخت آزر دولی خدا را شکر که آنچه را بمعنوی غزنوی تقصیر کرد بدست سردار بزرگ تاریخ مجد و عظمت ایران رضاشاه کبیر و فرزند

بروندش شاهنشاه عدالت گستر آریامهر در دوجشن جبران شد و شخصیت بزرگ فردوسی را بجهانیان معرفی کردند و از این راه بخدمت گزاران امکان داد که با رغبتی بیشتر خدمات میهنی خود را دنبال کنند خدمت است فرق نمی کند بچه صورت باشد از طریق فرهنگ یا دانش یا هنر یا اقتصاد یا رزم باید خدمت کرد و دین خود را بمادر میهن ادا کرد (احسنت) چند روز پیش کتابی نیز از علامه شهیر شیخ مفید که خدمات ارزنده اش بعالم تشیع بر کسی پوشیده نیست بدستم رسید شیخ اجل در این کتاب حقایق بسیاری را از عوالم روحی ایرانیان بیان کرده است و میتوان گفت در شناساندن ایران و حقایق اسلامی خدمت بزرگی انجام داده است این کتاب به فرانسه سلیس بوسیله دانشمند گرامی جناب آقای سید مهدی روحانی نماینده مذهب ایران در فرانسه ترجمه شده است و در شناساندن معنویات ایرانی بملل اروپائی نقش مهمی دارد.

از خداوند توفیق کلیه خدمتگزاران بشاهنشاه و ملت ایران را آرزو مندیم (احسنت) در خاتمه از معاون وزارت بازرگانی تقاضا دارم که در مورد شورت ایران نیز توجهی بفرمایند (یک نفر از نمایندگان خیلی خراب است قیمتش را هم ۱۲ هزار تومان گران کرده اند)

دکتر ناوی - بهر حال امیدوارم در این مورد توجه بشود سخن را با دعایه ذات پاک شاهنشاه و دوام سلطنت و پایداری حکومت دودمان پهلوی خاتمه میدهم (احسنت - احسنت).

رئیس - آقای عباس میرزائی بفرمائید.

عباس میرزائی - بنده وقتم را به آقای انوشیروانی میدهم.
رئیس - آقای انوشیروانی بفرمائید.

دکتر انوشیروانی - آقای عباس میرزائی بعد از چهار سال خواستند اظهار لطفی بفرمایند و تعارف آب حمام بود چون بنده خودم وقت گرفته بودم در چند هفته اخیر که جلسات متعدد داشتیم دوسه مطلب در مجلس عنوان شد که من فکر کردم ضرورت دارد در این مورد عرایضی به عرض همکاران محترم برسانم یکی از حملاتی که اخیراً به مجلس دوره ۲۳ و هم در جریان این دوره شده بود بنظر بنده حملاتی که از طرف افراد داخلی صورت گرفته بود قابل بخشش است یک تبلیغات انتخاباتی بود و یک عده خواستند جای ما را بگیرند و احتیاج داشتند که این حرفها را بزنند بنده شخصاً میبخشم و باید بخشید برای اینکه همه عضو یک حزب هستیم و همه

هم مسلک هستیم و من واقعاً اعتراف می کنم از همکاری با تمام نمایندگان این دوره احساس غرور و افتخار میکنم (احسنت) حتی نسبت به یک نفر از نمایندگان یک فکر ضعیف در من نیست و مطلبی که بنظرم قابل سرزنش باشد ندیده و نشنیده ام و خیلی خوشحالم که با آقایان هم دوره بوده ام (احسنت) حملات دیگری از طرف خارجیان صورت گرفت که در پارلمان ایران عده ای میگویند ملی و عده ای میگویند نه. البته اینها از اوضاع ایران بی اطلاع هستند ممکن است چهار مخبر سیاسی یا غیر سیاسی خبرهایی از ایران بفرستند ولی به مکانیسم دموکراسی ایران و پارلمان ایران و نقش شاهنشاه مملکت در قانونگذاری و سیاست وارد نیستند و بی اطلاع هستند اینها به قانون اساسی آشنا نیستند و نحوه توشیح قوانین و نحوه سیاست مملکت ما را نمیدانند که پادشاه در آن حق دارد دخالت کند و من برای جواب به این عده از خارجیان به سر مبارک شاهنشاه ایران قسم میخورم به شرافت سیاسی چهل ساله ام موکند یاد میکنم که هرگز راهم عوض نشده است و در تمام مدت چهار سال دوره نمایندگی در مجلس بیست و سوم که افتخار نمایندگی داشتم مطابق میل و روش خودم رفتار کردم کسی به من نکفت بگو بله یا خیر و با آزادی عمل کردم و هر پیشنهادی کردم به میل خودم بود هر زائی که دادم از روی وجدان خودم بود هیچ ناراحتی وجدان در این باب نداشتم تازه مگر در باره این لوایح که بمجلس آمد و تصویب شد از جمله، نفت سهمی شدن کارگران در سهام کارخانه ها مگر میشود غیر از بله چیز دیگری گفت تمام قوانین مثلاً لایحه سهمی شدن کارگران و این نوع لوایح انقلابی را مگر میشود غیر از بله چیز دیگری گفت تازه اگر نه هم گفتیم در مورد این لایحه قانون مال الاجاره است که بمجلس آمد به فراکسیون آمد در اثر مخالفت مطرح نشد اینها باید بدانند این حرفهایی که در مورد ایران و روی غرض ورزی میگویند درست نیست البته آنها حق دارند که از سیاست مستقل ایران ناراحت باشند و من اعتراف میکنم نه من بلکه همه همکاران آزادی عمل داشتند (صحیح است) مطلب دیگری راجع به انتخابات دوره ۲۴ است من مطلب را از نظر تئوری بحث میکنم اصول و روشی که اغلیحضرت همایونی برای انتخابات مقرر فرمودند بدون شک یکی از ابداعات تاریخ دموکراسی در ایران است هر شخص بی انصافی نخواهد از این روش

و طریقه راضی نباشد واقعاً آدم بی انصافی است و واقعاً قابل سرزنش است من کاری ندارم که کسی انتخاب شد یا کسی انتخاب نشد من کاری ندارم که آقای سعید وزیری عقیده داشتند کسی که آمد بهتر از ایشان بود و یا من عقیده دارم بهتر بود خودم می آمدم . کاری به این مطلب ندارم کار به اصول و مرام دارم کاری که بندگان اعلیحضرت همایونی فرمودند کار به آن دارم که آزادی عمل در انتخابات و نامزد نمایندگی شدن بود البته باید ترتیبی داده میشد که این نامزد شده ها دچار اغتشاشات نشوند باید یک هیئت معتمدین از بی طرف ترین افراد باشد مثلاً قاضی شهر باشد و دعوت بشود و در ملی ترین محل که شهرداری محل است نسبت به صلاحیت و رتبه نامزدها نظارت کند وقتی اینکار انجام شد آنوقت میاید در هیئت اجرایی حزب که در سطح بالای مملکت قرار دارد و صلاحیت این افراد را رسیدگی میکند .

اخلاقی - معیار عا درست نبود .

دکتر انوشیروانی - بهر صورت شاید از لحاظ من و

شما این معیا ها درست نبوده چون دلم میخواست خودم می آمدم در هر حال این روش اجرا شد و اعلیحضرت همایونی اظهار رضایت کردند و از این اصول انتخابات ایران مسلماً راضی هستم . حالا ۸ میلیون نفر در این کار دخیل بودند چندین هزار نفر مأمور اجرا بودند چند هزار نفر ذینفع بودند اگر اینکار یک موقع اشکالی و عیبی پیدا شد این تجربه اولیه است باید عرض کنم روشی که اعمال شد عالی ترین و دموکراسی ترین روشی بود که پیشنهاد شد البته ممکن است اشتباهاتی داشته باشد کمالاتی که جناب آقای وزیر کشور فرمودند قانون را باید عوض کنیم میدانید چرا فرمودند چون کثرت اندیشه های محلی در این انتخابات زیاد بود اگر واقعاً این وضع را ادامه بدهیم احیاناً نمایندگان مجالس آینده همه صنفی ، کارگر و کشاورز خواهند بود و خوشبختانه وزارت کشور در فکر رفع این مشکل هست به هر حال بنده نحوه اجرا را عرض نکردم که خوب بود بلکه عرض کردم روشی که اعلیحضرت همایونی امر فرمودند بسیار روش درخشانی بود و ایندوارم درسالهای آینده تجربه ای که این بار حاصل شد مفید واقع شود در جریان این کار ما دو نتیجه از نحوه اجرا گرفتیم یکی اینکه واقعاً مردم فهمیدند انتخاباتی در جریان است و یک پشتوانه برای انتخابات دوره آینده است پس مردم از بی طرفی محاراج شدند و در انتخابات شرکت کردند حالا اگر اشکالاتی داشتند

مثلاً از ۲۷ نفر نامزدهای تهران فقط اسم ۵ نفر را میدانستند و به ۵ نفر رأی میدادند اینها فرع است مهم نیست مهم اساس کار است نتیجه دوم این بود که تا ۹۰ درصد مردم ایران عقیده دارند که این انتخابات آزاد بوده و من خودم یکی از این افراد هستم آزاد بودن به چه معنی ؟ به این معنی که مقامات مرکزی حزب در دیکته کردن یا سرفله کردن که به چه کسی رأی بدهد دخالت نداشته و این قابل تقدیر است بنده اینجا کاری به شخص ندارم آنچه عرضی کردم راجع به انتخابات بود چون آخرین جلسه مجلس است و از خدمتتان مرخص میشوم خواستم از پشت این تریبون از موکلین خودم در بوکان که بمن افتخار نمایندگی مجلس شورای ملی را دادند تشکر کنم و اعتراف میکنم که نه تنها من بلکه هیچ و کیلی نمیتواند توقعات موکلین خودش را تمام و کمال انجام بدهد موکلین ما خواهستهائی دارند که ناشی از آگاه نبودن به موضوع و موقعیت نمایندگانشان در مجلس است نماینده مجلس وظائفی دارد غیر از چیزیکه موکلین توقع دارند نماینده برای این به مجلس نمی آید که بچه های مردم را در دانشگاه ببولاند و هر کس شغلی نداشته باشد به او شغلی بدهد نماینده مجلس برای قانون گذاری می آید برای دخالت در سیاست مملکت می آید ولی متأسفانه موکلین تقاضاهائی از این قبیل نیز دارند بنده اگر نتوانستم خیلی از آن تقاضاها را انجام بدهم لا اقل به آنها آزار نرسانم و در کار آنها دخالت نکردم و خوشوقتیم که وظائف پارلمانی خودم را کاملاً انجام دادم اما یکی از تقاضاهائی که مردم بوکان داشتند این بود که بخش بوکان تبدیل به شهرستان بشود و من چهار سال در این باره تلاش کردم و زحمت کشیدم اما اینکار انجام نشد گناه وزارت کشور نبود بلکه علت دایره تقسیمات کشوری بود که مرتب نوسان داشت و از این وزارتخانه بآن وزارتخانه میرفت . ولی بهر حال وعده کردند که در اولین فرصت بوکان شهرستان بشود . اما باید بعرض برسانم که با توجه و لطف جناب آقای دکتر اقبال کتابخانه عمومی بوکان دایر شده که من از طرف خودم و مردم بوکان از ایشان تشکر میکنم همچنین بازحتمائی که آقای دکتر اهری و خانم دکتر فرخ رو پارسای کشیدند بوکان با اینکه بخش هایش کم است شورای آموزش منطقه ای پیدا کرد از خانم دکتر فرخ رو پارسای و آقای دکتر بطحائی تشکر میکنم و بدنبال ایشان از آقای دکتر هوشنگ شریفی وزیر فعلی وزارت آموزش و پرورش و معاون محترم ایشان آقای رجبی که بودجه بوکان را چند برابر

کردند از محبت ایشان نهایت تشکر را میکنم و عرایضم را با قدردانی از زحمات کارکنان و کارمندان مجلس شورای ملی خاتمه میدهم و لازم بیادآوری است که کارکنان مجلس شورای ملی از لحاظ وظیفه شناسی واقعاً نمونه هستند و در هیچ وزارتخانه ای شما مسلماً کارمندان ندیده اید که باین نحو انجام وظیفه کنند در هیچ وزارت خانه ای کارمندانی اینقدر دقیق نمی بینید و این کارمندان مجلس شورای ملی از آزادیخواهترین مردم ایران هستند (احسن - آفرین)

۳ - **تقدیم لایحه افزایش اعتبار قابل تمهید سال ۱۳۵۵ طرح « ساختمان و تأسیسات نیروی زمینی شاهنشاهی » بوسیله تیمسار سبهد کاتوزیان معاون وزارت جنگ .**

رئیس - وارد دستور میشویم تیمسار سبهد کاتوزیان فرمایشی دارید بفرمائید .

تیمسار سبهد کاتوزیان - (معاون وزارت جنگ) -

ریاست محترم مجلس شورای ملی به استناد تبصره ۲ ماده ۲ قانون برنامه و بودجه خواهشمند است دستور فرمائید که افزایش اعتبار قابل تمهید سال ۱۳۵۵ طرح « ساختمان و تأسیسات نیروی زمینی شاهنشاهی » مبلغ ۴۳/۶۶۵/۰۹۰/۰۰۰ ریال برای انعقاد قرارداد بمنظور اجرای عملیات ساختمانی و تأسیساتی نیروی زمینی شاهنشاهی جهت بررسی و صدور مجوز قانونی در کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی مطرح گردد .

ضمناً باطلاع میرساند که قبلاً مبلغ ۳۴۵۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال اعتبار قابل تمهید برای سال ۱۳۵۵ همین طرح در جلسه مورخ ۱۳۵۳/۸/۱۵ کمیسیون بودجه بتصویب رسیده است و مبلغ فوق الذکر علاوه بر مبلغ ۳۴۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال مذکور میباشد این لایحه را که بامضای وزیر مشاور و رئیس سازمان برنامه و بودجه عبدالمجید مجیدی رسیده است برای تصویب کمیسیون بودجه تقدیم میکنم .

رئیس - لایحه کمیسیون بودجه ارجاع میشود .

۴ - **طرح و تصویب صورت جلسه قبل .**

رئیس - نسبت به صورت جلسه دفعه گذشته نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) صورت جلسه تصویب میشود .

۵ - **طرح و تصویب گزارش کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی راجع به اصلاح تبصره ماده ۵۵ اصلاحی قانون حفاظت و بهره برداری از جنگلها و مراتع و ابلاغ بدولت .**
رئیس - گزارش کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی

راجع به اصلاح تبصره ماده ۵۵ اصلاحی قانون حفاظت و بهره برداری از جنگلها و مراتع مطرح است قرائت میشود .

(بشرح زیر قرائت شد)

گزارش از کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی

بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی در جلسه روز ۱۳۵۴/۲/۲۴ با حضور آقای دکتر هماونفر معاون وزارت کشاورزی و منابع طبیعی لایحه شماره ۵۸۳۰۰ مورخ ۱۳۵۳/۱۱/۲۸ دولت راجع باصلاح تبصره ماده ۵۵ اصلاحی قانون حفاظت و بهره برداری از جنگلها و مراتع را که قبلاً بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و مجلس سنا تغییراتی در آن بعمل آورده است مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه مجلس سنا را عیناً تأیید و تصویب کرد . اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد .

قانون اصلاح تبصره ماده ۵۵ اصلاحی قانون

حفاظت و بهره برداری از جنگلها و مراتع

ماده واحده - تبصره ماده ۵۵ اصلاحی قانون حفاظت و بهره برداری از جنگلها و مراتع اصلاح و یک تبصره بعنوان تبصره ۲ بان اضافه میشود .

تبصره ۱ - وزارت کشاورزی و منابع طبیعی مکلف است بوسیله گارد جنگل و مأموران خود بمحض اطلاع رفع تجاوز کند و در صورتیکه تشخیص وزارت کشاورزی و منابع طبیعی نسبت به منابع ملی مذکور در این ماده اخطار یا آگهی شده باشد مراتب را بدادسرای محل اعلام دارد و در صورتیکه متهم را مورد تعقیب کیفری قرار میدهد مگر اینکه نسبت به تشخیص وزارت کشاورزی و منابع طبیعی در مهلت مقرر در اخطار یا آگهی اعتراض شده باشد که در این صورت تعقیب کیفری متوقف و ادامه آن موکول به حصول نتیجه اجرای کامل مقررات ماده ۵۶ خواهد بود .

مرور زمان تعقیب کیفری در اینگونه موارد از تاریخ صدور حکم کمیسیون موضوع ماده ۵۶ قانون حفاظت و بهره برداری از جنگلها و مراتع شروع میشود . اعزانی که در عرصه مورد تجاوز احداث شده یا

بشود بحکم دادگاه بنفع دولت ضبط میشود.
تبصره ۲ - از تاریخ تصویب این قانون مرامتی که در اجرای ماده ۶۴ قانون حفاظت و بهره برداری از جنگلها و مراتع کشور جزء مستثنیات مالکین شناخته میشود باید فقط برای تعلیف دام مورد استفاده قرار بگیرد.
تبدیل این فصل مراتع بمنظور استفاده دیگر بر اساس طرحی که بتصویب وزارت کشاورزی و منابع طبیعی میرسد مجاز خواهد بود.

در صورتیکه این قبیل مراتع به تشخیص هیأت نظارت مذکور در بند ۳ قانون اصلاح فصل پنجم و پاره ای از مواد قانون حفاظت و بهره برداری از جنگلها و مراتع مصوب خرداد ماه ۱۳۵۴ کلاً یا جزاء تبدیل شود مراتع مورد بحث بدولت تعلق خواهد گرفت و طبق نظریه هیأت نظارت فوق سند مالکیت صادر قبلی باطل میگردد.
مخبر کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی -

مهندس نظمی
رئیس - نسبت بگزارش کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بگزارش کمیسیون خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه بدولت ابلاغ میشود.

۶- طرح و تصویب گزارش کمیسیون تعاون و امور روستاها راجع به تعیین تکلیف اراضی مزروعی و اعیان مستحدث از طرف اشخاص در دهات و مزارع خالصه و ابلاغ بدولت

رئیس - گزارش کمیسیون تعاون و امور روستاها راجع به تعیین تکلیف اراضی مزروعی و اعیان مستحدث از طرف اشخاص در دهات و مزارع خالصه مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

گزارش از کمیسیون تعاون و امور روستاها بمجلس شورای ملی

کمیسیون تعاون و امور روستاها در جلسه روز ۱۳۵۴/۴/۲۴ با حضور آقای رهبری معاون وزارت تعاون و امور روستاها لایحه شماره ۵۱۴۹۲ مورخ ۱۳۵۳/۹/۱۳ دولت راجع به تعیین تکلیف اراضی مزروعی و اعیان مستحدث از طرف اشخاص در دهات و مزارع خالصه را که قبلاً بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و مجلس سنا تفسیراتی در آن بعمل آورده است مورد

رسیدگی قرارداد و مصوبه مجلس سنا را عیناً تأیید و تصویب کرد.
اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

قانون تعیین تکلیف اراضی مزروعی و اعیان مستحدث از طرف اشخاص در دهات و مزارع خالصه.

ماده ۱ - در مورد متصرفان اراضی خالصه و همچنین صاحبان اعیانی احدائی در املاک خالصه موضوع قسمت اخیر مواد ۳ و ۴ و تبصره يك ماده ۴ قانون انحلال بنگاه خالصجات بترتیب زیر اقدام خواهد شد:

الف - از اراضی مورد تصرف اشخاص تا تاریخ ۴/۴/۲۰ با رعایت ۷۵٪ لیتر آب منظم در ثانیه برای هر دو هکتار زمین (يك هکتار تحت کشت يك هکتار آیش) و بشرط آنکه میزان سطح کل در هر منطقه از حد نصاب مذکور در ماده ۵ آئین نامه اصلاحات ارضی و بشرح زیر تجاوز نماید به متصرف فروخته خواهد شد.

۱- اراضی شالیزار استانهای گیلان و مازنداران بیست هکتار.

۲- حومه شهرهای تهران - ورامین - دماوند - شهرری - شمیران - کرج سی هکتار.

۳- سایر اراضی و دهات تابع شهرستانهای مذکور در بند ۲ هفتاد هکتار.

۴- حومه مراکز استانها باستثناء کرمان - سنج - زاهدان پنجاه هکتار.

۵- شهرستانهای گرگان - گنبد - اراضی دشت مغان و اراضی غیر شالیزار استانهای گیلان و مازندران چهل هکتار.

۶- خوزستان - بلوچستان - سیستان - یکصد و پنجاه هکتار.

۷- سایر نقاط صد هکتار.

بهر حال مجموع مساحت اراضی که طی يك قرارداد مزارع کاری واگذار شود بر رعایت محدودیت حد نصاب فوق برای هر نفر نمیتواند از پانصد هکتار تجاوز نماید.

ب- بهای اراضی که مساحت آن بترتیب بالا برای واگذاری تعیین میشود همچنین بهای عرصه اعیانی هائی

که تا تاریخ ۵/۵/۲۰ وسیله اشخاص بهر مقدار احداث گردیده باشد توسط هیئت مذکور در ماده ۳ این قانون تعیین میگردد.

حداکثر عرصه اعیان در مورد ساختمان معادل ده برابر زیر بنای آن خواهد بود.

ج - متصرفان اراضی آبی و همچنین صاحبان اعیانی مذکور در ماده بالا مکلفند ظرف ششماه از تاریخ ابلاغ نتیجه ارزیابی برای خرید اراضی مزروعی داخل در حد نصاب و عرصه اعیانی احدائی سندا انتقال را امضاء کنند.

تبصره ۱۵ - نحوه پرداخت بها با توافق وزارت تعاون و امور روستاها تعیین میگردد و بهر صورت مدت اقساط نمیتواند از پنج سال تجاوز نماید.

تبصره ۲۵ - در صورتی که متصرفان اراضی خالصه یا صاحبان اعیانی طرف مهلت مقرر برای انتقال ملک اقدام ننمایند وزارت تعاون و امور روستاها حقوق متصرفین اراضی و ارزش اعیان احدائی آنرا بر اساس مفاد ماده ۳ این قانون ارزیابی و ضمن خلعید از ملک و انتقال آن بدولت ارزش حقوق و اعیان مذکور در بالا را بصاحب حق نقداً پرداخت و یا بنام او در صندوق ثبت تودیع خواهد کرد.

تبصره ۳۵ - از اراضی خالصه مازاد بر حد نصاب ماده مذکور در بالا طبق تشخیص و اعلام ادارات تعاون و امور روستاها محلی وسیله مأمورین ژاندارمری خلعید میگردد تا نسبت بآنها طبق مقررات ماده ۲ این قانون عمل شود.

تبصره ۴۵ - اراضی خالصه خوزستان موضوع تبصره يك ماده ۴ قانون انحلال بنگاه خالصجات که تا تاریخ تصویب این قانون بمنصرفین واگذار نشده است بدون رعایت نصاب مذکور در بالا مشمول مقررات این ماده خواهد بود.

ماده ۲۵ - وزارت تعاون و امور روستاها اجازه داده میشود برای بهره برداری از املاکی که در نتیجه اجرای این قانون بتملك دولت در میآید با حق اولویت بترتیب و بشرح زیر اقدام نماید:

۱ - برای ایجاد مزارع آزمایشی یا تهیه بذر و نهال بوزارت کشاورزی و منابع طبیعی یا

۲ - طبق مقررات ماده ۳ قانون تشکیل شرکتهای سهامی زراعی و ماده ۳ قانون تعاونی نمودن تولید و یکپارچه شدن اراضی در حوزه عمل شرکتهای تعاونی روستائی «بشرکتهای سهامی زراعی و تعاونیهای تولید روستائی» واگذار نماید.

۳ - بشرکتهای کشت و صنعت خصوصی با مال الاجاره ای که بتوافق طرفین میرسد با جاره واگذار کند.

۴ - جهت بهره برداری در اختیار شرکتهای تعاونی روستائی گذاشته و عواید حاصل را پس از وضع هزینه بهره برداری بر اساس آئین نامه مصوب وزارت تعاون و امور روستاها بمنظور اجرای برنامه های آموزشی تعاونی در اختیار سازمان مرکزی تعاون روستائی ایران قرار دهد.

۵ - بوزارتخانه ها و مؤسسات دولتی طبق مقررات مربوط واگذار نماید.

۶ - زمین را بصورت اجاره بلند مدت و بر اساس شرایطی که بتصویب هیئت وزیران میرسد در اختیار اشخاص داوطلب واجد شرایط بگذارد.

تبصره - در صورت اجرای قانون تعاونی نمودن تولید و یکپارچه شدن اراضی در حوزه عمل شرکتهای تعاونی روستائی در این قبیل شرکتهای نسبت باملاک موضوع بند ۴ طبق مقررات بند ۲ این ماده عمل خواهد شد.

ماده ۳۵ - ارزیابی اعیان و سایر حقوق متصرفین اراضی مذکور در بالا همچنین تعیین قیمت اراضی بدون رعایت اثر سرمایه گذاری در زمین بوسیله هیئتی مرکب از وزیر تعاون و امور روستاها - وزیر کشاورزی و منابع طبیعی - وزیر نیرو - دادستان کل - رئیس سازمان ثبت اسناد و املاک کشور یا نمایندگان آنان و با نظر کارشناسان منتخب این هیئت تعیین خواهد شد و رأی این هیئت قطعی است.

ماده ۴۵ - متصرفین اراضی خالصه و صاحبان اعیان موظفند بهره مالکانه اراضی مزروعی و حق الارض

رابطه مقررات مربوط تا تاریخ تنظیم سند انتقال ملك بوزارت تعاون و بطور روستاها که با رعایت تبصره ۱ ماده ۵۵ تعیین میشود پرداخت نمائید.

ماده ۵۵ - در صورتیکه متصرفین اراضی و صاحبان اعیان طرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ از طرف ادارات تعاون و امور روستاهای مربوط دفاتر و اسناد واگذاری حقوق متعلق بخود را امضاء نمایند نماینده وزارت تعاون و امور روستاها دفاتر و اسناد مذکور را بقاء مقامی مستکف امضاء مینماید. در این صورت ثمن معامله پس از کسر بدهی اشخاص فوق بابت حق الارض و بهره سالکانه مورد معامله بصندوق ثبت جهت پرداخت بذبح تودیع میگردد.

تبصره - در مواردی که در اجرای این قانون املاکی بانظمت سند رسمی بملکیت دولت درمیآید هرگاه متصرفین نسبت بتخلیه و تحویل ملك اقدام نکنند امورین ژاندارمری مکلفند با اعلام ادارات تعاون و امور روستاها از متصرفین خلع ید و ملك را بنمایند معرفی شده تحویل دهند.

ماده ۶۵ - اراضی و املاک خالصه مشمول این قانون که در محدوده مناطق طرح و قطبهای کشاورزی واقع و تا تاریخ تصویب این قانون بصورت قطعی واگذار نشده است مشمول مقررات فروش مقرر در این قانون نیست.

وزارت تعاون و امور روستاها این قبیل اراضی و املاک خالصه را برای گسترش کشاورزی پیشرفته در قطبهای کشاورزی و مناطق طرح بوزارت کشاورزی و منابع طبیعی واگذار مینماید و وزارت مزبور بهای اعیانی و ارزش حقوق متصرفین را بر اساس مقررات این قانون بصاحب حق پرداخت خواهد کرد.

تبصره ۱ - بهای اعیانی و ارزش حقوق متصرفین اراضی در صورت امکان با تراضی طرفین و در صورت عدم تراضی بوسیله هیئت مذکور در ماده ۳ تعیین و تشخیص بوسیله وزارت کشاورزی و منابع طبیعی بصاحب اعیانی پرداخت میشود و با صندوق ثبت تودیع میگردد و با تودیع وجه در صندوق ثبت کلیه روابط حقوقی بین متصرف و صاحب اعیانی و اراضی خود بخود قطع میشود و ادامه تصرف از این تاریخ تجاوز محسوب میشود.

تبصره ۲ - وزارت کشاورزی و منابع طبیعی مجاز

است در مورد امضای اسناد فسخ و خلع ید از مقررات ماده ۵۵ تبصره آن استفاده نماید.

ماده ۶۵ - دولت اعتبار لازم برای اجرای این قانون را در بودجه کل کشور تأمین خواهد کرد.

ماده ۸۵ - در اجرای مقررات این قانون، وزارت تعاون و امور روستاها از پرداخت هزینه های ثبتی و سایر وجوهی که بانجام این قبیل معاملات عاید خزانه دولت خواهد شد معاف است.

ماده ۹۵ - بمنظور کمک و مساعدت بان عده از بدهکاران خالصجات سابق که نتوانسته اند در موعد مقرر از قانون تقسیط بدهی بدهکاران خالصجات مصوب هفتم تیرماه ۱۳۵۱ استفاده و بدهی خود را تقسیط نمایند از تاریخ تصویب این قانون مدت یکسال بآنها مهلت داده میشود که برای تقسیط بدهی و استفاده از مزایای قانون مزبور بمراجعه مربوط مراجعه و اقدام نمایند. بدهکارانیکه بر اساس قانون فوق بدهی خود را تقسیط کرده و اقساط مربوط را در موعد مقرر پرداخته اند از تاریخ تصویب این قانون ششماه مهلت داده میشود که کلیه اقساط موقه را یکجاپردازند در صورت انقضای این مدت بدهی آنان حال شده و موظف پرداخت اصل و زیان دیرکرد متعلق خواهند بود.

مخبر کمیسیون تعاون و امور روستاها - مهندس امین حسین خسروی

رئیس - نسبت بگزارش کمیسیون تعاون و امور روستاها نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رای میگیریم بگزارش کمیسیون خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه بدولت ابلاغ میشود.

۷- طرح و تصویب گزارش کمیسیون نیرو و راجعه به تشکیل شرکت های تأمین و توزیع آب و تأسیسات فاضلاب شهرها و ابلاغ بدولت

رئیس - گزارش کمیسیون نیرو و راجعه به تشکیل شرکت های تأمین و توزیع آب و تأسیسات فاضلاب شهرها مطرح است قرائت می شود.

(شرح زیر قرائت شد)

گزارش از کمیسیون نیرو

بمجلس شورای ملی

کمیسیون نیرو در جلسه روز چهارشنبه ۲۵ تیرماه ۱۳۵۴

باحضور آقای مهندس معقول معاون وزارت نیرو و لایحه شماره ۶۵۸ مورخ ۱۳۵۳/۱/۱۸ دولت راجع به تشکیل شرکتهای تأمین و توزیع آب و تأسیسات فاضلاب شهرها را که قبلاً در مجلس شورای ملی بتصویب رسیده و مجلس سنا تغییراتی در آن بعمل آورده است مورد رسیدگی قرارداد و این تغییرات را عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بشرح زیر بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون تشکیل شرکتهای تأمین و توزیع آب و تأسیسات فاضلاب شهرها

ماده واحده - وزارت نیرو بمنظور ایجاد تأسیسات متناسب با طرح جامع توسعه بهره برداری از منابع آب کشور تأمین و انتقال و توزیع آب شهرها را تدریجاً با توجه

بامکانات فنی و مالی عهده دار خواهد شد شرکتهای منطقه ای تابع وزارت نیرو برای تأمین این منظور و بهره برداری از شبکه توزیع آب و احداث تأسیسات فاضلاب در شهرها شرکتهائی را رأساً یا با مشارکت شهرداریها

و بخش خصوصی با رعایت شرایط زیر تشکیل خواهند داد.

الف - سهام شهرداریها و بخش خصوصی در شرکتهائی که طبق این قانون تشکیل میشود از ۴۹ درصد مجموع سهام شرکت تجاوز نخواهد کرد نمایندگی سهام دولت در مجامع عمومی شرکتهای مذکور بعهده وزیر

نیرو و وزیر امور اقتصادی و دارائی و وزیر کشور یا نمایندگان منتخب آنها خواهد بود.

ب - سهام دولت در شرکتهای مذکور از منابع زیر تأمین خواهد شد:

۱- آنقسمت از سرمایه گذاری دولت که در امر توسعه منابع آب منطقه منحصراً و اختصاصاً برای احداث وسائل تأمین آب شهر بمصرف رسیده است.

۲- بهای تأسیسات شرکتهای آب مشروب شهرها که برای مقاصد مذکور در این ماده قبلاً از طرف دولت

سرمایه گذاری شده است بر اساس قیمت دفتری با کسر استهلاك.

۳- آنقسمت از اعتباراتی که شهرداریها یا بخش خصوصی بصورت وام برای مقاصد مذکور در این ماده از بودجه عمومی تا تاریخ تصویب این قانون دریافت نموده و بمصرف ایجاد مستحدثات رسیده است و بر عایت

ماده ۴ قانون برنامه عمرانی پنجم کشور مورد بخشودگی قرار نمی گیرد.

۴- کلیه وجوه دیگری که برای تأمین و توزیع آب شهرها و احداث تأسیسات فاضلاب از بودجه عمومی دولت بعنوان دیگری سرمایه گذاری شده است.

۵- اعتباراتی که بموجب تبصره ۵۰ قانون بودجه سال ۱۳۵۲ کل کشور تأمین خواهد شد.

تبصره ۱ - در صورتیکه شهرداریها یا بخش خصوصی توزیع آب مشروب یا بهره برداری از فاضلاب شهرها را عهده دار باشند تأسیسات موجود آنها در تاریخ تشکیل شرکتهای جدید تأسیس با توجه به قیمت دفتری و کسر استهلاك

ارزیابی گردیده و جزء سرمایه شرکتهای مزبور محسوب خواهد شد و معادل آن از سهام شرکتهای مزبور بآنها سهم داده میشود.

در صورتیکه مدت استهلاك تأسیسات منقضی ولی تأسیسات قابل استفاده و مورد احتیاج باشند شرکتهای مذکور مکلفند آنها را به بهائی که از ده درصد قیمت دفتری تجاوز نکند محاسبه و جزء سهام شهرداری یا بخش خصوصی محسوب نمایند.

تبصره ۲ - ارزش اراضی مربوط به تصفیه خانه و مخازن و تلمبه خانه و مستحدثات اداری و مسکونی مؤسسات مذکور در تبصره ۱ طبق ماده ۵۰ قانون آب و نحوه ملی شدن آن و با توجه به بهای زمان تأسیس تعیین و جزء سرمایه شرکتهای جدید تأسیس محسوب خواهد شد و معادل آن از سهام شرکتهای مزبور بآنها سهم داده میشود.

تبصره ۳ - در صورتیکه تأسیسات و اراضی و املاک مربوط بتأمین و توزیع آب مشروب و فاضلاب شهرها وقف باشد طبق مقررات مربوط بوقف عمل خواهد شد.

تبصره ۴ - در صورتیکه طبق گزارش توجیهی فنی

که در آنها تصرفاتی دارند با تأیید وزارت کشاورزی و منابع طبیعی بپذیرند.

تبصره ۱۵ - اراضی مستحدث دریای خزر که از طرف اشخاص تقاضای ثبت شده بونا تاریخ ۱۳/۷/۴۲ (موضوع تصویب نامه شماره ۱۷۲۰-۴۲/۷/۱۳) ملک بنام آنها در دفتر املاک ثبت رسیده و یا حکم قطعی مالکیت بفتح اشخاص تا تاریخ مذکور صادر شده باشد از مقررات این ماده مستثنی است.

تبصره ۲۵ - تبصره بند ۹ ماده ۱۱ قانون حفاظت و بهره برداری از جنگلها و مراتع منحصرأ مربوط به دریای خزر بوده و کماکان قابل اجراست.

ماده ۴ - کایه اراضی ساحلی دریای عمان و خلیج فارس و دریاچه رضایه که تا تاریخ تصویب این قانون بنام اشخاص در دفتر املاک به ثبت نرسیده باشد متعلق بدولت است و اشخاص حق تقاضای ثبت آنها ندارند و در صورتیکه نسبت با اراضی مزبور تقاضای ثبت شده ولی منجر به ثبت ملک بنام متقاضی در دفتر املاک نشده باشد تقاضای ثبت باطل است و اداره ثبت محل مکلف است تقاضای ثبت اراضی مزبور را از وزارت کشاورزی و منابع طبیعی و یا سایر سازمانهای دولتی که در این اراضی تصرفاتی دارند با تأیید وزارت کشاورزی و منابع طبیعی بپذیرد.

تبصره ۱۵ - مستثنیات این ماده که بهر حال خارج از حریم میباشد شرح زیر است:

الف - اراضی واقع در محدوده قانونی شهرها در تاریخ تصویب این قانون.

ب - عرصه اعیان احداث شده و اراضی مزروعی و آیش و باغات و نخلستانها و قلمستانها که تا تاریخ تصویب این قانون احداث شده - میزان آیش طبق عرف محل و بهر صورت از دو برابر زمین تحت کشت تجاوز نخواهد کرد.

ج - محاط و ساختمانهایی که در اراضی موضوع بند ب این تبصره قرار دارند حداکثر تا بیست برابر سطح زیر بنای آنها مشروط بر آن که مساحت آن از ۳۰۰۰ متر مربع بیشتر نبوده و در حریم دریای دریاچه یا خلیج نیز واقع نباشد.

تبصره ۲۵ - تشخیص مستثنیات مندرج در بندهای

فوق بعهد سازمان جنگلها و مراتع کشور بوده و نظریه سازمان در این مورد قطعی است.

ماده ۵ - در صورتیکه اراضی مذکور در ماده ۴ این قانون که با رعایت شرایط مقرر در آن ماده در دفتر املاک بنام اشخاص ثبت شده باشد بشخص هیئت وزیران مورد نیاز طرحهای عمومی کشور باشد آن اراضی بتصرف طرح مربوطه در خواهد آمد و هرگاه مقدار زمین در یک مالکیت کمتر از ۱۰۰۰ متر مربع باشد بهای عادلانه آن طبق قانون برنامه و بودجه تعیین و از محل اعتبار طرح نقداً پرداخت خواهد شد، ولی هرگاه مجموع آن در یک مالکیت از ۱۰۰۰ متر مربع بیشتر باشد مازاد بر ۱۰۰۰ متر مربع از نزدیکترین منابع ملی آن منطقه بمساحت مساوی به مالک واگذار و بایا خواهد شد.

ماده ۶ - وزارت کشاورزی و منابع طبیعی مجاز است عرصه اعیان و محوطه های ساختمانهایی را که تا تاریخ ۳۰/۵/۴۶ از طرف اشخاص در اراضی مستحدث متعلق بدولت در کرانه دریای خزر ایجاد و احداث شده به صاحبان آنها اجاره دهد و بایا فروشد. بهای عرصه و اجاره بهای تزیین مذکور در ماده ۱۲ این قانون تعیین میگردد.

تبصره آ - در صورتیکه صاحبان اعیان ظرف ضرب الاجلی که از طرف وزارت کشاورزی و منابع طبیعی تعیین و ابلاغ با آگهی میشود و از سه ماه کمتر و از یکسال بیشتر نخواهد بود حاضر بخرد یا اجاره عرصه نشوند - اعیان موجود در اراضی مزبور با سپردن بهای آن بصندوق ثبت متعلق بدولت خواهد بود و سند مالکیت عرصه و اعیان بنام وزارت کشاورزی و منابع طبیعی صادر و به درخواست وزارت مذکور و با دستور دادستان محل توسط گارد جنگل و منابع طبیعی یا مأمورین انتظامی از متصرف خلع بدخواهد شد.

دادستان محل ظرف یکماه از تاریخ وصول تقاضای وزارت کشاورزی و منابع طبیعی نسبت به موضوع دستور صادر مینماید و این دستور قطعی است.

از تاریخ سپردن بهای اعیان توسط وزارت کشاورزی و منابع طبیعی بتسلیم خلع بد از عرصه و اعیان ماهانه معادل یک درصد مجموع بهای عرصه و

اعیان از متصرف حق الارض وصول خواهد گردید.

تبصره ۲ - منظور از اعیان در این قانون ساختمان یا تأسیسات یا باغ میوه یا بیشه دست کاشت و قلمستان میباشد. چپر، آلونک، کپر و صرف دیوار کشی و حفر چاه و ایجاد حصار و نصب سیم خاردار و امثالهم اعیانی محسوب نمیشوند، تشخیص وزارت کشاورزی و منابع طبیعی در این مورد قطعی است.

ماده ۷ - حریم منابع مندرج در ماده ۲ قابل تملک و تصرف خصوصی نیست ولو آنکه متصرفین این قبیل اراضی، اسناد مالکیت گرفته باشند، ولی استفاده از حریم مزبور برای ایجاد تأسیسات ضروری دولتی که جنبه اختصاصی نداشته باشد با رعایت مقررات آئین نامه اجرائی این قانون و تصویب هیئت وزیران مجاز میباشد.

تبصره - ایجاد اسکله برای دسترسی بدریا بمنظور استفاده از تأسیسات تفریحی ساحلی یا تعمیرگاههای دریائی متعلق به بخش خصوصی بر اساس طرحی که بر حسب مورد توسط وزارت اطلاعات و جهانگردی یا وزارت راه و ترابری پیشنهاد و بتصویب وزارت کشاورزی و منابع طبیعی میرسد با اخذ اجاره بها مجاز میباشد.

ماده ۸ - وزارت کشاورزی و منابع طبیعی مجاز است تأسیساتی را که در حریم یا داخل دریا یا دریاچه ها ایجاد شده است به ترتیبی که در ماده ۱۲ این قانون مقرر شده خریداری نماید و تا زمانی که خریداری نشده است از متصرفین حق الارض دریافت کند.

مبدأ محاسبه و مطالبه حق الارض ۱۳/۷/۴۲ میباشد مگر اینکه تأسیسات بعد از تاریخ مذکور احداث شده باشد که در اینصورت تاریخ ایجاد تأسیسات مبدأ مطالبه حق الارض خواهد بود.

سازمانهای دولتی از لحاظ پرداخت حق الارض مشمول این ماده نیستند منظور از تأسیسات دو این ماده هر نوع ساختمان با اسکله یا توقف گاه و یا گردشگاههای دریائی و یا خطوط لوله برای بردن آب از دریایا باشد، اجازه مندرج در این ماده مانع مراجعه سازمان جنگلها و مراتع کشور بمراجع قضائی جهت تحصیل حکم خلع بد و قلع بنای اشخاص و حریم نیست.

ماده ۹ - وزارت کشاورزی و منابع طبیعی مجاز است اراضی مستحدث ساحلی متعلق بدولت را بفروشد با اجاره دهد یا با سایر اراضی و تأسیسات معاوضه نماید، تعیین ضوابط و شرایط فروش و اجاره و معاوضه ب بهره وری از اراضی مزبور در آئین نامه اجرائی این قانون تعیین میگردد.

تبصره - مالکانی که اراضی مستحدث و ساحلی بین اراضی آنها و حریم دریایا قرار گرفته در صورت تساوی شرایط برای خرید یا اجاره یا معاوضه حق تقدم دارند، در این قبیل موارد وزارت کشاورزی و منابع طبیعی مراتب را به آنها ابلاغ و در روزنامه کثیرالانتشار آگهی مینماید استفاده از این حق تقدم در طول یک ماه از تاریخ صدور آگهی یا اخطار خواهد بود.

ماده ۱۰ - دولت مکلف است از نزدیکترین جاده اصلی بدریای خزر راههای فرعی عبور و مرور تاحریم دریا در محللهای مناسب ایجاد نماید، فاصله راههای فرعی از یکدیگر نباید از شش کیلومتر بیشتر و عرض آنها از ۹ متر کمتر باشد، در صورتیکه برای احداث راههای مزبور استفاده از اراضی ملکی اشخاص ضرورت داشته باشد و یا احتیاج به تخریب ساختمان یا تصرف قسمتی از باغات یا اراضی مزروعی پیدا شود دولت میتواند با رعایت قوانین و مقررات مربوط اقدام نماید.

ماده ۱۱ - هر کس بقصد تصرف با اراضی مستحدث و ساحلی متعلق بدولت و حریم دریایا دریاچه ها و تالابهای کشور تجاوز کند و یا اراضی مزبور را با برداشت شن و ماسه و خاک و سنگ تخریب نماید بحسب جنحه ای تا سه سال و خلع بد محکوم خواهد شد. وزارت کشاورزی و منابع طبیعی مکلف است بمحض اطلاع بوسیله گارد جنگل و مأمورین خود دفع تجاوز کند و مراتب را برای رسیدگی به موضوع و تعقیب کیفری کتباً بدادسرای محل اعلام نماید. اعیانی که در عرصه مورد تجاوز احداث شود بحکم دادگاه جزائی بفتح دولت ضبط یا قلع بنا خواهد شد.

ماده ۱۲ - تعیین حق الارض و بهای عرصه و اعیان و میزان اجاره بها و ارزیابی عوض و معوض با رعایت نرخ عادلانه روز و جلب نظر کارشناس رسمی

دادگستری بهمه سازمان جنگلها و مراتع کشور میباشد.

اشخاصی که بتشخیص سازمان جنگلها و مراتع نسبت بموارد فوق معترض باشند میتوانند اعتراضیه و مدارک خود را حداکثر ظرف یکماه از تاریخ آگهی در یکی از روزنامه های کثیرالانتشار مرکز یا ابلاغ کتبی سازمان بمرجع مندرج در آگهی یا ابلاغ تسلیم نمایند. اعتراضات واصله وسیله هیئت مرکب از وزیر کشاورزی و منابع طبیعی - دادستان کل و رئیس سازمان ثبت یا نمایندگان آنها مورد رسیدگی و اتخاذ تصمیم قرار خواهد گرفت. تصمیم اکثریت اعضاء هیئت مزبور قطعی و لازم الاجرا خواهد بود.

نحوه اقدام وسایر موارد مربوط در آئین نامه این قانون تعیین و تصریح خواهد شد.

ماده ۱۳ - از تاریخ اجرای این قانون، قانون مربوط باراضی ساحلی مصوب امردادماه ۱۳۴۶ ملغی است.

ماده ۱۴ - آئین نامه های اجرائی این قانون توسط وزارت کشاورزی و منابع طبیعی تهیه و پس از تأیید هیئت مذکور در ماده ۱۲ بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

رئیس - نسبت به فوریت لایحه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی می گیریم بفوریت لایحه خانها و آقاییکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر بر خاستند) تصویب شد. کلیات لایحه مطرح است آقای آموزگار بفرمائید.

محمدعلی آموزگار - قطعاً منظور دولت از تقدیم این لایحه جلوگیری از مشکلات احتمالی در سواحل خلیج فارس و بحر عمان و دریاچه رضائیه و تالابهای کشور بوده و خواسته است باین لایحه تکلیف حریم و اراضی مستحدثه و ساحلی رامعین نماید.

فکری بسیار صحیح و قابل تحسین است و اگر برای دریای خزر نیز بموقع چنین قوانینی داشتیم ویا قوانین مصوبه درست اجراء شده بود اینک سواحل بحر خزر از نظر بلوار خیابان راههای عبور و اراضی ساحلی و مستحدثه و حریم و نظائر آن دچار اینهمه مشکلات نبود.

بهر حال دولت خواسته است که از حالا راجع به سواحل خلیج فارس و بحر عمان مقرراتی داشته باشد و پیشنهاد کرده است که علاوه بر شصت متر حریم که بموجب قوانین قبلی برای سواحل آنجا در نظر گرفته شده بعرض دو کیلومتر از لب دریا و از آخرین نقطه مد نیز بعنوان اراضی ساحلی متعلق به دولت باشد البته مستثنیاتی هم پیش بینی شود که در آن جمله محدوده قانونی شهرها و زمین های زراعی و نخلستانها و باغات و اعیانی های احدائی ناین تاریخ که تشخیص آنها بمعهده سازمان جنگلها و مراتع کشور واگذار گردیده است.

این لایحه اگر باین نیت که حقوق مردم بنادر سواحل تأیید و تضمین و حقوق دولت هم تعیین و مشخص کند به تصویب برسد نمیتواند مورد ایراد باشد زیرا مردم و دولت باهم فرقی ندارند و همگی تحت رهبری شاهنشاهی عادل و مهربان برای تعالی و عظمت کشور عزیز ایران کوشش مینمائیم و قدم بر میداریم.

حال باید دید که در سواحل ما زندگی مردم محلی چگونه است و چرادر دو کیلومتر عرض اراضی ساحلی در نظر گرفته شده از بندر شاهپور تا گواتر که سواحل خلیج فارس و بحر عمان را تشکیل میدهد و در چهار استان کشور (استان خوزستان - استان بوشهر - استان ساحلی -

استان سیستان و بلوچستان قرار دارند) مردمی زندگی می کنند که در کنار دریا سکنی دارند شغل آنها بیشتر ماهیگیری - زراعت و دامداری و نظائر آنست البته آنهایکه در بنادر مهم بسر میبرند به کسب و کار و دامپروری و تجارت هم اشتغال دارند.

بسیاری از این افراد که در بنادر کوچک زندگی می کنند از خانه های چوبی و کپر و نظائر آن استفاده می کنند که در این لایحه اعیانی بحساب نیامده است و حتی حرف چاه و دیوار کشتی هم جزء اعیانی منظور نگردیده است.

بنابراین بنظر میرسد که لایحه برای این قبیل افراد حقی قائل نشده است و حال آنکه لوایح انقلابی همیشه برای رفاه و بهبود وضع مردم بخصوص مردمی که محرومیت داشته اند بوده و در این جامه باید به ساحل نشینان و مرزداران کشور که باغن جداً در آن سواحل سخت و سوزان زندگی

می کنند توجه کافی و خاص مبذول گردد و امکان زندگی بهتر برای آنان فراهم شود تا هر چه زود تر بتواند خانه های پوشالی خود را به خانه گلی تبدیل و شترها و الاغهای بارکش خود را بابارکش های موتوری و چادرهای ماهیگیری بادی خود را به موتوری تعویض و از حمایت دولت برخوردار گردند و تمنا دارد برای مردم بومی که در سواحل و بنادر سکونت دارند محل سکونت آنها و عرصه آن بمساحت معینه در لایحه و به صورت دیوار کشتی و کپر و چپر باشد جزء اعیانی احتساب گردد و در واقع خانه و کاشانه آنها و عرصه مربوطه متعلق بخودشان باشد دیگر آنکه زراعت در اکثر نقاط سواحل بحر عمان و خلیج فارس بمناسبت نبودن آب شیرین بصورت دیم کاری صورت میگیرد و اگر باران نیارد که اغلب نمی بارد حتی بذری که کاشته اند از بین می رود استثنائی که در لایحه برای اراضی مزروعی و آیش شده از نظر سازمان جنگلبانی که همیشه با آب و سبزه و جنگل و مزارع آبی سرکار دارد ممکن است این توهم بوجود آید که برای زمین دیمکار خصوصاً در سال های خشک سالی صدق نکنند از این جهت خواستیم در این خصوص تذکر داده باشم که زمینهای زراعتی و آیش مستثنی شده اعم از اراضی مزروعی آبی و دیمی است و قطعاً این امر مورد تأیید خواهد بود و وزارت کشاورزی و منابع طبیعی قبول دارند.

در موضوع حریم دریاها که بموجب قانون مرداد ۴۶/ شصت متر از آخرین حدم معین شده در کمیسیون با جناب آقای وزیر کشاورزی بحثی داشتیم پیشنهاد این بود که در بنادر جنوبی کشور از قدیم الایام مردم لب دریا خانه و تأسیساتی بنا کرده اند و از وقتی که قانون حریم تصویب شد هیچ نوع دخل و تصرفی در اعیانی خود ولو تعمیر خانه های خود را نمیتواند انجام دهند و اگر بر همین منوال بگذرد تمام ساختمانهای کنار ساحل مخروبه خواهد شد که بزیبائی بنادر ما صدمه میزند حال که نو سازی ها شروع شده دولت تکلیف این اعیانی ها را باید تعیین کند یا اجازه تعمیرات و نوسازی بصاحبان اعیانی بدهد و یا هم خود دولت چنین کاری انجام دهد در اینجا لازم بود که در این خصوص یادآوری و تمنا ی رفع این مشکل را بنمایم.

در این لایحه آمده است که اراضی مورد نظرهای عمومی کشور بتصرف طرح طلده میشود و بجای آن تا یکهزار متر بهای آن طبق قوانین مربوطه پرداخت میشود و بقیه باراضی منابع ملی شده پایا میشود هیچکس مخالف این نیست که بایستی زمینهای مورد احتیاج طرحهای عمرانی در اختیار دولت قرار گیرد و مردم بنادر جنوب بخوبی میدانند که اجرای هر طرح عمرانی در محل آنها تا چه اندازه با آبادانی و عمران مملکت و بنادر کمک شده و مؤثر بوده است و تصور نمی کنیم از این بابت و حرفی داشته باشند آن ها انتظار چنین روزی را داشته اند که بفرمان شاهنشاه بزرگ خود آن نقاط آباد شود و آنان نیز مانند مردم سایر نقاط ایران از مزایای آبادی بهره مند گردند زیرا سواحل و بنادر جنوبی کشور از نظر اقلیمی مناسب برای کشاورزی نبوده و راه آبادانی آن بوجود آمدن صنایع است که خوشبختانه با واقع بینی شهریار دلسوز و مهربان ایران در دست اجراء است و انشاء الله تمام بنادر و سواحل بزودی آباد و از مزایای خدماتی که شروع شده بهره مند میگردند و چون در پایا کردن زمین های مورد احتیاج طرح و زمین های ملی شده هیچگونه ضوابطی در لایحه پیش بینی نشده بهتر آنست که دولت در اجرای این ماده بنحوی عمل کند که ارزش هر دو زمین (عوض و معوض) مورد توجه قرار دهد و به تناسب موقعیت و ارزش هر یک از آنها عمل پایا کردن انجام دهد تا از این بابت حقوق طرفین محفوظ و عادلانه باشد امیدوارم در آینده نسبت به تمام طرحها و در تمام نقاط کشور طبق این ضابطه و این لایحه عمل گردد اینها مطالبی بود که بر حسب وظیفه باستحضار رسانیدم امیدوارم مورد توجه قرار گیرد.

باقر بوشهری - جناب آقای آموزگار استان دشتستان یا بوشهر؟

آموزگار - استان بوشهر.

رئیس - نظر دیگری در کلیات لایحه نیست؟ (اظهاری نشد) بهرود در شور مواد رأی میگیریم خانها و آقاییکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمائید (اکثر بر خاستند) تصویب شد ماده اول قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

۱۵۵۵ - اصطلاحات مندرج در این قانون بشرح زیر تعریف و توصیف می‌شوند:

الف - اراضی مستحدث عبارتست از زمینهایی که در نتیجه پائین رفتن سطح آب یا هر نوع جریان آب در کرانه‌های دریا و دریاچه‌ها و جزایر یا در نتیجه پائین رفتن آب یا خشک شدن تالابها ظاهر و یا ایجاد میشوند.

ب - اراضی ساحلی، پهنه‌ایست یا عرض مشخص از اراضی مجاور دریا و دریاچه یا خلیج که حداقل از یک سو بکنار دریا یا دریاچه یا خلیج متصل باشند.

ج - تالاب، اعم است از مرداب، باتلاق یا آب‌بندان طبیعی که سطح آن در حداکثر ارتفاع آب از پنج هکتار کمتر نباشد.

د - حریم، قسمتی از اراضی ساحلی یا مستحدث است که یکطرف آن متصل بآب دریا یا دریاچه یا خلیج یا تالاب باشد.

رئیس - در ماده اول نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده اول رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده دوم قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۲۵۵ - عرض اراضی ساحلی و مستحدث و حریم منابع مندرج در این قانون بشرح زیر تعیین میشود:

الف - عرض اراضی مستحدث دریای خزر خط تراز است بارفتاع یکصد و پنجاه سانتیمتر از سطح آب در آخرین نقطه پیشرفت آب دریا در سال ۱۳۴۲ ولی در نقاطی که این خط بجاده سراسری عمومی ساحلی فعلی برخورد میکند حد اراضی مستحدث جاده مزبور است.

ب - عرض اراضی ساحلی خلیج فارس و دریای عمان دو کیلومتر از آخرین حد پیشرفت آب در بالاترین نقطه مد خواهد بود.

ج - عرض اراضی ساحلی دریاچه رضائیه بکهرار متر از آخرین حد پیشرفت آب در سال ۱۳۵۳ میباشد، لجزارهای متصل باین عرض و نمک‌ارها تا آخرین حد آنها جزو اراضی ساحلی مزبور محسوب است.

د - عرض حریم دریای خزر شصت متر از آخرین نقطه پیشرفت آب در سال ۱۳۴۲ و عرض حریم دریاچه رضائیه شصت متر از آخرین نقطه پیشرفت آب در سال ۱۳۵۳ و عرض حریم خلیج فارس و دریای عمان شصت متر

از آخرین نقطه مد میباشد.

تبصره ۱ - وزارت کشاورزی و منابع طبیعی مکلف است حداکثر ظرف پنج سال از تاریخ تصویب این قانون حدود آن قسمت از حریم و اراضی مستحدث دریای خزر را که تا کنون علامت گذاری نشده و نیز حریم و اراضی ساحلی خلیج فارس و دریای عمان و دریاچه رضائیه را شناسائی و نقشه برداری و بیاصلب علامت مشخص نماید، این حدیسی از تشخیص از لحاظ حریم با اراضی مستحدث یا ساحلی قطعی است، اراضی مستحدثی که بعد از تصویب این قانون ایجاد میشود بعرض حریم مذکور اضافه خواهد شد.

هزینه انجام کار بر اساس طرحی که از طرف سازمان جنگلها و مراتع کشور تهیه و به سازمان برنامه و بودجه پیشنهاد میشود توسط سازمان برنامه و بودجه تأمین و از محل اعتبارات مربوطه تأدیبه خواهد شد.

تبصره ۲ - عرض حریم و حدود اراضی مستحدث سایر دریاچه‌ها و تالابهای کشور و مدت لازم برای نصب علائم مشخصه آنها بنباه پیشنهاد وزارت کشاورزی و منابع طبیعی و تصویب هیئت وزیران تعیین میشود.

رئیس - در ماده دوم نظری نیست؟ آقای مهندس فروهر بفرمائید.

مهندس فروهر - بنده خواستم خیلی کوتاه عرض کنم که دریای خزر جذر و مد ندارد و در این موضوع پیشرفت آب بدو سانتیمتر هم نمیرسد خواستم این را عرض کرده باشم که دریای خزر فاقد جذر و مد است.

دکتر بهزادی - جذر و مد مربوط به ماه است.

مهندس نظامی - بدون جذر و مد نمیشود.

رئیس - نظر دیگری در ماده دوم نیست؟ (اظهاری نشد) بماده دوم رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۳ قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۳۵۵ - کلیه اراضی مستحدث کشور متعلق بدولت است و اشخاص حق تقاضای ثبت آنها را ندارند و در صورتیکه نسبت براضی مذکور درخواست ثبت شده باشد آن درخواست باطل و ادارات ثبت محل مکلفند

محل و بهر صورت از دو برابر زمین تحت کشت تجاوز نخواهد کرد.

ج - محوطه ساختمان‌هایی که در اراضی موضوع بند ب این تبصره قرار دارند حداکثر تا بیست برابر سطح زیربنای آنها مشروط بر آن که مساحت آن از ۳۰۰۰ متر مربع بیشتر نبوده و در حریم دریا و دریاچه یا خلیج نیز واقع نباشد.

تبصره ۲ - تشخیص مستثنیات مندرج در بندهای فوق بعهده سازمان جنگلها و مراتع کشور بوده و نظریه سازمان در این مورد قطعی است.

رئیس - در ماده ۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) به ماده ۴ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۵ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۵۵۵ - در صورتیکه اراضی مذکور در ماده ۴ این قانون که با رعایت شرایط مقرر در آن ماده در دفتر املاک بنام اشخاص ثبت شده باشد بشخص هیئت وزیران مورد نسیان طرحهای عمومی کشور باشد آن

از اراضی بتصرف طرح مربوطه در خواهد آمد و هرگاه مقدار زمین در یک مالکیت کمتر از ۱۰۰۰ متر مربع باشد بهای عادلانه آن طبق قانون برنامه و بودجه تعیین و از محل اعتبار طرح نقداً پرداخت خواهد شد، ولی هرگاه مجموع آن در یک مالکیت از ۱۰۰۰ متر مربع بیشتر باشد منازاد بر ۱۰۰۰ متر مربع از نزدیکترین منابع ملی آن منطقه بمساحت مساوی به مالک واگذار و پاپا خواهد شد.

رئیس - در ماده پنجم نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۵ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۶ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۶۵۵ - وزارت کشاورزی و منابع طبیعی مجاز است عرصه اعیان و محوطه‌های ساختمان‌هایی را که تا تاریخ ۳۰/۶/۴۶ از طرف اشخاص در اراضی مستحدث متعلق بدولت در کرانه دریای خزر ایجاد شده

تقاضای ثبت اراضی مزبور را از وزارت کشاورزی و منابع طبیعی یا سایر سازمان‌های دولتی که در آنها تصرفاتی دارند با تأیید وزارت کشاورزی و منابع طبیعی بپذیرند.

تبصره ۱۵ - اراضی مستحدث دریای خزر که از طرف اشخاص تقاضای ثبت شده و تا تاریخ ۱۳/۷/۴۲ (موضوع تصویب‌نامه شماره ۴۱۷۲۰ - ۱۳/۷/۴۲) ملك بنام آنها در دفتر املاک ثبت رسیده و یا حکم قطعی مالکیت بنفع اشخاص تا تاریخ مذکور صادر شده باشد از مقررات این ماده مستثنی است.

تبصره ۲ - تبصره بند ۹ ماده يك قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع منحصراً مربوط بدریای خزر بوده و کماکان قابل اجراست.

رئیس - در ماده ۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۳ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۴ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۵۵ - کلیه اراضی ساحلی دریای عمان و خلیج فارس و دریاچه رضائیه که تا تاریخ تصویب این قانون بنام اشخاص در دفتر املاک به ثبت نرسیده باشد متعلق بدولت است و اشخاص حق تقاضای ثبت آنها ندارند و در صورتیکه نسبت براضی مزبور تقاضای ثبت شده ولی منجر به ثبت ملك بنام متقاضی در دفتر املاک نشده باشد تقاضای ثبت باطل است و اداره ثبت محل مکلف است تقاضای ثبت اراضی مزبور را از وزارت کشاورزی و منابع طبیعی و یا سایر سازمان‌های دولتی که در این اراضی تصرفاتی دارند با تأیید وزارت کشاورزی و منابع طبیعی بپذیرد.

تبصره ۱ - مستثنیات این ماده که بهر حال خارج از حریم میباشد بشرح زیر است:

الف - اراضی واقع در محدوده قانونی شهرها در تاریخ تصویب این قانون.

ب - عرصه اعیان احداث شده و اراضی مزروعی و آیش و باغات و نخلستانها و قلمستانها که تا تاریخ تصویب این قانون احداث شده - میزان آیش طبق عرف

به صاحبان آن‌ها اجازه دهد و یا بفروشد. بهای عرصه و اجاره بهای تریب مذکور در ماده ۱۲ این قانون تعیین میگردد.

تبصره ۱- در صورتیکه صاحبان اعیان طرف ضرب الاجلی که از طرف وزارت کشاورزی و منابع طبیعی تعیین و ابلاغ یا آگهی میشود و از سه ماه کمتر و از یکسال بیشتر نخواهد بود حاضر بخرد یا اجازه عرصه نشوند. اعیان موجود در اراضی مزبور با سپردن بهای آن بصندوق ثبت متعلق بدولت خواهد بود و سند مالکیت عرصه و اعیان بنام وزارت کشاورزی و منابع طبیعی صادر و بدرخواست وزارت مذکور و با دستور دادستان محل توسط گارد جنگل و منابع طبیعی یا مأمورین انتظامی از متصرف خلع بدخواهد شد.

دادستان محل ظرف یکماه از تاریخ وصول تقاضای وزارت کشاورزی و منابع طبیعی نسبت به موضوع دستور صادر مینماید و این دستور قطعی است.

از تاریخ سپردن بهای اعیان توسط وزارت کشاورزی و منابع طبیعی تا تاریخ خلع بد از عرصه و اعیان ماهانه معادل یک درصد مجموع بهای عرصه و اعیان از متصرف حق الارض وصول خواهد گردید.

تبصره ۲- منظور از اعیان در این قانون ساختمان یا تأسیسات یا باغ میوه یا بیشه دست کاشت و قلمستان میباشد. چپر، آلونک، کپرو صرف دیوار کشی و حفر چاه و ایجاد حصار و نصب سیم خاردار و امثالهم اعیانی محسوب نمیشوند، تشخیص وزارت کشاورزی و منابع طبیعی در این مورد قطعی است.

رئیس - در ماده ۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۶ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.
ماده ۷ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۷- حریم منابع مندرج در ماده ۲ قابل تملک و تصرف خصوصی نیست ولو آنکه متصرفین این قبیل اراضی، اسناد مالکیت گرفته باشند، ولی استفاده از حریم مزبور برای ایجاد تأسیسات ضروری دولتی که جنبه اختصاصی نداشته باشد با رعایت مقررات آئیننامه

اجرائی این قانون و تصویب هیئت وزیران مجاز میباشد.
تبصره - ایجاد اسکله برای دسترسی بدریا بمنظور استفاده از تأسیسات تفریحی ساحلی یا تعمیرگاههای دریائی متعلق به بخش خصوصی بر اساس طرحی که بر حسب مورد توسط وزارت اطلاعات و جهانگردی یا وزارت راه و ترابری پیشنهاد و تصویب وزارت کشاورزی و منابع طبیعی میرسد با اخذ اجازه بها مجاز میباشد.

رئیس - در ماده ۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۷ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۸ قرائت میشود.
(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۸. وزارت کشاورزی و منابع طبیعی مجاز است تأسیساتی را که در حریم یاد داخل دریا یا دریاچه‌ها ایجاد شده است به تریبی که در ماده ۱۲ این قانون مقرر شده خریداری نماید و تا زمانیکه خریداری نشده است از متصرفین حق الارض دریافت کند.

مبدأ محاسبه و مطالبه حق الارض ۱۳/۷/۴۲ میباشد مگر اینکه تأسیسات بعد از تاریخ مذکور احداث شده باشد که در این صورت تاریخ ایجاد تأسیسات مبدأ مطالبه حق الارض خواهد بود.

سازمانهای دولتی از لحاظ پرداخت حق الارض مشمول این ماده نیستند منظور از تأسیسات در این ماده هر نوع ساختمان یا اسکله یا توقف گاه و یا گردشگاههای دریائی و یا خطوط لوله برای بردن آب از دریا میباشد، اجازه مندرج در این ماده مانع مراجعه سازمان جنگلها و مراتع کشور بمراجع قضائی جهت تحصیل حکم خلع بد و قلع بنای اشخاص در حریم نیست.

رئیس - در ماده ۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۸ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.
ماده ۹ قرائت می شود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۹- وزارت کشاورزی و منابع طبیعی مجاز است اراضی مستحدث ساحلی متعلق بدولت را بفروشد یا اجازه دهد یا سایر اراضی و تأسیسات معاوضه نماید تعیین ضوابط و شرایط فروش و اجاره و معاوضه و بهره‌وری

از اراضی مزبور در آئین نامه اجرائی این قانون تعیین میگردد.

تبصره - مالکانی که اراضی مستحدث و ساحلی بین اراضی آنها و حریم دریا قرار گرفته در صورت تساوی شرایط برای خرید یا اجاره یا معاوضه حق تقدم دارند، در این قبیل موارد وزارت کشاورزی و منابع طبیعی مراتب را به آنها ابلاغ و در روزنامه گنیرالانتشار آگهی مینماید استفاده از این حق تقدم در طول یکماه از تاریخ صدور آگهی یا اخطار خواهد بود.

رئیس - در ماده ۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۹ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۰ قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۱۰ - دولت مکلف است از نزدیکترین جاده اصلی بدریای خزر راههای فرعی عبور و مرور تاجریم دریا در محلهای مناسب ایجاد نماید، فاصله راههای فرعی از یکدیگر نباید از شش کیلو متر بیشتر و عرض آنها از ۹ متر کمتر باشد، در صورتیکه برای احداث راههای مزبور استفاده از اراضی ملکی اشخاص ضرورت داشته باشد و یا احتیاج به تخریب ساختمان یا تصرف قسمتی از باغات یا اراضی مزروعی پیدا شود دولت میتواند با رعایت قوانین و مقررات مربوط اقدام نماید.

رئیس - در ماده ۱۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۱۰ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۱ قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۱۱ - هر کس بقصد تصرف باراضی مستحدث و ساحلی متعلق بدولت و حریم دریا و دریاچه‌ها و تالابهای کشور تجاوز کند و یا اراضی مزبور را با برداشت شن و ماسه و خاک و سنگ تخریب نماید بحسب جنه‌ای تا سه سال و خلع بد محکوم خواهد شد. وزارت کشاورزی و منابع طبیعی مکلف است بمحض اطلاع بوسیله گارد جنگل و مأمورین خود رفع تجاوز کند و مراتب را برای رسیدگی بموضوع و تعقیب کیفری کتاباً بدادسرای محل اعلام نماید. اعیانی که در عرصه مورد

تجاوز احداث شود بحکم دادگاه جزائی بفتح دولت ضبط یا قلع بنا خواهد شد.
رئیس - در ماده ۱۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۱۱ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۲ قرائت میشود.
(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۲ - تعیین حق الارض و بهای عرصه و اعیان و میزان اجاره بها و ارزیابی عوض و معوض بارعایت نرخ عادلانه روز و جلب نظر کارشناس رسمی دادگستری بعهده سازمان جنگلها و مراتع کشور میباشد.

اشخاصی که بتشخیص سازمان جنگلها و مراتع نسبت بموارد فوق معترض باشند میتواند اعتراضیه و مدارک خود را حداکثر ظرف یکماه از تاریخ آگهی در یکی از روزنامه های کثیرالانتشار مرکزی ابلاغ کتبی سازمان بمراجع مندرج در آگهی یا ابلاغ تسلیم نمایند. اعتراضات واصله وسیله هیئت مرکب از وزیر کشاورزی و منابع طبیعی - دادستان کل و رئیس سازمان ثبت یا نمایندگان آنها مورد رسیدگی و اتخاذ تصمیم قرار خواهد گرفت. تصمیم اکثریت اعضاء هیئت مزبور قطعی و لازم الاجرا خواهد بود.

نحوه اقدام و سایر موارد مربوط در آئین نامه این قانون تعیین و تصریح خواهد شد.

رئیس - در ماده ۱۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۱۲ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۳ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۳ - از تاریخ اجرای این قانون، قانون مربوط باراضی ساحلی مصوب امردادماه ۱۳۴۶ ملغی است.
رئیس - در ماده ۱۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۱۳ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۴ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۴ - آئین نامه‌های اجرائی این قانون توسط وزارت کشاورزی و منابع طبیعی تهیه و پس از تأیید هیئت مذکور در ماده ۱۲ بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

رئیس - در ماده ۱۴ نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۴ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش می کنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. در کلیات آخر لایحه نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) به مجموع مواد و کلیات آخر لایحه رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد لایحه بدولت ابلاغ میشود.

۱۰- اعلام وصول لایحه اصلاح پاره‌ای از مواد قانون شهرداری از مجلس سنا
رئیس - لایحه‌ای از مجلس سنا رسیده است برای اطلاع مجلس قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

عطف بنامه شماره ۴۲۱۵۹ مورخ ۱۳۵۴/۲/۳۱ آن مجلس محترم، گزارش کمیسیون شماره ۱۰ (کشور) در قبال لایحه شماره ۱۹۹۲ مورخ ۱۳۵۴/۲/۳ دولت راجع به اصلاح پاره‌ای از مواد قانون شهرداری در جلسه فوق العاده روز چهارشنبه ۲۵ تیرماه ۱۳۵۴ مطرح گردید و با اصلاحاتی بتصویب مجلس سنا رسید.

اینک لایحه قانون فوق که اصلاح شده است جهت تصویب مجدد آن مجلس محترم بضمیمه ایفاد میگردد. رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

رئیس - اصلاحات مجلس سنا به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۱۱- بیانات آقای رئیس بمناسبت پایان جلسات دوره بیست و سوم قانونگذاری و اعلام تعطیلات تابستانی - ختم جلسه

رئیس - امروز بیست و نهم تیرماه است و چون مطلب مهم دیگری در دستور مجلس نداریم قاعدتاً باید تعطیلات تابستانی را اعلام بکنیم، بنابراین همانطور که بعضی از همکاران متذکر شدند این جلسه میتواند آخرین جلسه عادی این دوره قانونگذاری باشد مگر اینکه دولت تقاضای جلسه فوق العاده بکند. بنده لازم میدانم از کلیه همکاران محترم که در این چهار سال با کمال علاقمندی و نظم و انضباط وظایف خودشان را در مجلس شورای ملی به بهترین وجهی انجام دادند صمیمانه تشکر کنم (احسنت) هم چنین وظیفه خود میدانم از دوستان عزیزم جناب آقای دکتر الموتی و جناب آقای ترمبند، لیدرهای فراکسیون های پارلمانی سابق مجلس که در تمام

ریاست محترم مجلس سنا صمیمانه تشکر کنم. باید عرض کنم در این دوازده سال نهایت همکاری و همفکری بین دو مجلس وجود داشته و همانطور که اطلاع دارید کمیسیون همکاری مجلسین در این مدت هر سال فقط یک بار آنهم برای انتخاب اعضای هیئت رئیسه خود تشکیل شده است و تا بحال موجبی برای تشکیل این کمیسیون پیش نیامده است که بخواید به اختلاف بین دو مجلس رسیدگی کند. بنابراین میتوانم بگویم دوران بسیار خوبی را گذرانیدیم و از خدمتانیکه در این مدت انجام داده ایم باید بسیار مسرور و خرسند باشیم (احسنت) ضمناً وظیفه خود میدانم از وسایل ارتباط جمعی یعنی دستگاه رادیو و تلویزیون و روزنامه های کثیرالانتشار و مخبرین آنها که بطور مرتب در مجلس شورای ملی حاضر شدند و با کمال جدیت و ظایفشان را به بهترین وجه انجام دادند تشکر کنم هم چنین لازم میدانم از کلیه کارکنان مجلس شورای ملی که با کمال صداقت و وظیفه خودشان را انجام میدهند صمیمانه تشکر کنم (احسنت).

همان طور که عرض کردم خدمات گذشته ما این نیرو و انرژی را بما میدهد که به قدرت کار و علاقمندی خود بیفزائیم زیرا کشور ما دوران شکوفانی را میگذراند که احتیاج زیادی به نیروی انسانی کارآمد دارد و ما هر کدام در هر سنگری که خدمت میکنیم باید بر جدیت و فعالیت خود برای سازندگی کشور بیفزائیم تا در سازندگی کشور خود

کرد باطلاعیان برسانیم.

(جلسه در ساعت یازده صبح ختم گردید)

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

رئیس - در ماده ۱۴ نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۴ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند می کنید قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. در کلیات آخر لایحه نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) به مجموع مواد و کلیات آخر لایحه رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند می کنید قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد لایحه بدولت ابلاغ میشود.

۱۰- اعلام وصول لایحه اصلاح پاره‌ای از مواد قانون شهرداری از مجلس سنا
رئیس - لایحه‌ای از مجلس سنا رسیده است برای اطلاع مجلس قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

عطف بنامه شماره ۴۲۱۵۹ مورخ ۱۳۵۴/۲/۳۱

آن مجلس محترم، گزارش کمیسیون شماره ۱۰ (کشور) در قبال لایحه شماره ۱۹۹۲ مورخ ۱۳۵۴/۲/۳ دولت راجع به اصلاح پاره‌ای از مواد قانون شهرداری در جلسه فوق‌العاده روز چهارشنبه ۲۵ تیرماه ۱۳۵۴ مطرح گردید و با اصلاحاتی بتصویب مجلس سنا رسید.

اینک لایحه قانون فوق که اصلاح شده است جهت تصویب مجدد آن مجلس محترم بضمیمه ایفاد میگردد.
رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

رئیس - اصلاحات مجلس سنا به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۱۱- بیانات آقای رئیس بمناسبت پایان جلسات دوره بیست و سوم قانونگذاری و اعلام تعطیلات تابستانی - ختم جلسه

رئیس - امروز بیست و نهم تیرماه است و چون مطلب مهم دیگری در دستور مجلس نداریم قاعدتاً باید تعطیلات تابستانی را اعلام بکنیم، بنابراین همانطور که بعضی از همکاران متذکر شدند این جلسه میتواند آخرین جلسه عادی این دوره قانونگذاری باشد مگر اینکه دولت تقاضای جلسه فوق‌العاده بکند. بنده لازم میدانم از کلیه همکاران محترم که در این چهار سال با کمال علاقمندی و نظم و انضباط و وظایف خودشان را در مجلس شورای ملی به بهترین وجهی انجام دادند صمیمانه تشکر کنم (احسن) هم چنین وظیفه خود میدانم از دوستان عزیزم جناب آقای دکتر الموتی و جناب آقای رامبد، لیدرهای فراکسیون های پارلمانی سابق مجلس که در تمام

ریاست محترم مجلس سنا صمیمانه تشکر کنم. باید عرض کنم در این دوازده سال نهایت همکاری و همفکری بین دو مجلس وجود داشته و همانطور که اطلاع دارید کمیسیون همکاری مجلسین در این مدت هر سال فقط یک بار آنهم برای انتخاب اعضای هیئت رئیسه خود تشکیل شده است و تا بحال اموجبی برای تشکیل این کمیسیون پیش نیامده است که بخواهد به اختلاف بین دو مجلس رسیدگی کند. بنابراین میتوانم بگویم در این مدت بسیار خوبی را گذرانیدیم و از خدماتیکه در این مدت انجام داده ایم باید بسیار مسرور و خرسند باشیم (احسن) ضمناً وظیفه خود میدانم از وسایل ارتباط جمعی یعنی دستگاه رادیو و تلویزیون و روزنامه‌های کثیرالانتشار و مخبرین آنها که بطور مرتب در مجلس شورای ملی حاضر شدند و با کمال جدیت و وظایفشان را به بهترین وجه انجام دادند تشکر کنم هم چنین لازم میدانم از کلیه کارکنان مجلس شورای ملی که با کمال صداقت و وظیفه خودشان را انجام میدهند صمیمانه تشکر کنم (احسن).

همان طور که عرض کردم خدمات گذشته ما این نیرو و انرژی را بما میدهد که به قدرت کار و علاقمندی خود بیفزائیم زیرا کشور ما دوران شکوفانی را میگذراند که احتیاج زیادی به نیروی انسانی کارآمد دارد و ما هر کدام در هر سنگری که خدمت میکنیم باید بر جدیت و فعالیت خود برای سازندگی کشور بیفزائیم تا در سازندگی کشور خود

سهم بیشتری داشته باشیم بنده به عرایضم خاتمه میدهم البته خدا حافظی نمیکنم چون اینجا خانه همه ما است اگر جلسات مجلس هم تشکیل نشود باز اینجا خواهیم آمد همانطور که همکاران محترم اطلاع دارند روز پانزده مرداد عید مبعث و سلام عام است یقیناً همه خانمها و آقایان در سلام شرکت خواهند داشت و روز چهارده مرداد نیز جشن مشروطیت است و از مدعوینی که دعوت فرموده‌اید در مجلس پذیرائی خواهید فرمود. امیدوارم بعد از پایان دوره بیست و سوم که در شانزدهم شهریور ماه خاتمه مییابد باز همه دوستان و همکاران مجلس را که در سنگر های دیگر خدمت خواهند کرد به بینیم و بتوانیم از نظرات و پیشنهادات ارزنده ایشان استفاده بکنیم.

یقیناً نمایندگان دوره بیست و چهارم مجلس شورای ملی نیز بسیار خوشحال خواهند شد که بتوانند همکاران قدیمی خودشان را در مجلس ملاقات بکنند با اجازه خانمها و آقایان این جلسه را ختم میکنیم جلسه عادی دیگری نخواهیم داشت مگر اینکه دولت تقاضای جلسه فوق‌العاده بکند بنابراین از همکاران محترم خواهش میکنم آدرسشان را در مجلس شورای ملی بگذارند اگر ضرورت پیدا کرد با اطلاعشان برسانیم.

(جلسه در ساعت یازده صبح ختم گردید)

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی